...УУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

УРЯАД ҮНЭН

№ 250 (12152)
1969 оной октябриин 24,
пятница

Сэн 2 мүнгэн

Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Совет эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернүүд ба технигүүд! Эрдэм, техникын хүгжэлтэ дэбжэлтые бүри түргэдхэхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэгты!

(КПСС-эй ЦК-гай Уряанууднаа.)

ОВЕТ ХҮНҮҮД—ЗАМБУУЛИН ШЭНЖЭЛГЫН ЭХИ ТАБИГШАД

ЗАМБУУЛИНАЙ БААТАРНУУДЫЕ МОСКВА УГТАБА

...эй гүрэнэй тугуудаар, лозунгнууд болон транспарант...мэглэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэ КПСС-эй ...нүүд, СССР-эй, РСФСР-эй Верховно Соведүүдэй де... министрнүүд, эрдэмтэд болон инженернүүд, Совет ...ршалнууд, генералнууд, офицернүүд, предприяти...ганууд болон эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд, сту...тларба.

...эй летчик-космонавтнууд, шэнэ техникэ ухаалан зо...замбуулинай ракетэнүүдые, планетэнүүд хоорондын ...нинуудые, хэмэл ододы, онгосонуудые ухаалан зо...одо мүшэтэ» аха дүүнэрээ угтахаяа баглаа сэсэгүү...д ерээ.

...Л. И. Брежнев, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, ...льше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, Ю. В. ... В. В. Гришин, П. Н. Демичев, И. В. Капитонов, ...ушев, Ф. Д. Кулаков, М. С. Соломенцев гэгшэд ...дэрэ ерээ.

...минута дүтэлнэ. Сагаан шубуундал адли «ИЛ-62» ...харагдаба. Тэрэниие истребительнүүдэй хүндэлэлэй ...үдэшэнэ. Самолёт аэродром дээрэ буужа, уулзалгын ...дүтэлнэ. Космонавтнууд В. А. Шаталов, Г. С. Шо...Кубасов, А. В. Филипченко, В. Н. Волков, В. В. Горбатко, А. С. Елисеев гэгшэд нэрьемэ альга ташалгаар угтагдан, улаан хибэс харгыгаар алхална.

«Бүри дээгүүр...» гэһэн марш зэдэлнэ. Космонавтнууд жэгдэ алхамаар правительственна ендэр тээшэ ошожо, гэшхүүрээрнь өөдөө гараба.

«Союз-6», «Союз-7», «Союз-8» гэжэ замбуулинай онгосонуудые жолоодон ниидэхэ гэһэн Эхэ ороной даалгабари амжалтатайгаар дүүргэгдээ гээд, замбуулинай бүлэг онгосонуудай командир, СССР-эй лётчик-космонавт, полковник В. Шаталов Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ элидхэбэ. Газар шадархи замбуулинай замаар дэлхэй дээрэ анха түрүүн замбуулинай гурбан онгосын бүлэглэн ниидэлгэ амжалтатайгаар бэелүүлэгдээ. Тэндэ онгосонуудай оньһон түхеэрэлгэ болон аппаратура һаадгүй һайнаар хүдэлөө. Экипажнуудай бэеын элүүр һайн. Эхэ оронойнгоо шэнэ даалгабаринуудые дүүргэхээр бэлэмди,—гэбэ.

Һүүлээрнь «Союз-6» онгосын командир, полковник Г. Шонин, «Союз-7» онгосын командир полковник А. Филипченко элидхэбэд.

Советскэ Союзай гүрэнэй гимн һүр жабхалантайгаар зэдэлнэ. Артиллериин 21 буудалгаар салют үгтэбэ. Парти болон правительствын хүтэлбэрилэгшэд космонавтнуудые тэбэрнэ. Отрядта хамта алба хэдэг нүхэдынь халуунаар амаршалба.

Замбуулинай баатарнуудта, парти болон правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэ, трибуна дээрэ байһан бүхы хүнүүдтэ пионернүүд баглаа сэсэгүүдые барюулба.

Дипломатическа корпусой гэшүүдтэй замбуулинай баатарнуудые танилсуулна.

Л. И. Брежнев, А. Н. Косыгин, Н. В. Подгорнотой хамта космонавтнууд ажалшадай түлөөлэгшэдэй трибунануудые тойрон, тэдэнэй амаршалгада үнэн зүрхэнһөө харюусана. «Ура!» хашхараан, Коммунис партиин, Советскэ правительствын хүндэлэлдэ, замбуулинай дайдые шэнжэлгээр Эхэ оронойнгоо туйлаһан алдарта илалтануудта зорюулагдаһан магтаалай үгэнүүд сагт үргэлжэ соностоно.

«Союзуудай» экипажнууд аэровокзалай үүдэн тээшэ шэглэбэ. Коммунис партиин, Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта ошожо, тэдэнэр автомашинануудта һууба.

...Аэродромһоо эхилээд, Киевскэ шоссейгээр гараха замай хажуугаар жагсаһан, олон мянган хүнүүд эрэлхэг зоригто долоон баатарые амаршалан угтаа.

...Хүндэлэл ёһололой дабшалга Кремлиин ханада хүрэтэр үргэлжэлбэ.

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

«Союз-6», «Союз-7», «Союз-8» гэжэ замбуулинай онгосонуудаар бүлэглэн ниидэлгые амжалтатай бэелүүлһэнэйнь түлөө, ниидэлгын үедэ эрэлхэг зориг, баатаршалга гаргаһанайнь түлөө лётчик-космонавт, «Союз-6» онгосын командир нүхэр **ШОНИН Георгий Степановичта,** лётчик-космонавт **КУБАСОВ Валерий Николаевичта,** летчик-космонавт, «Союз-7» онгосын командир нүхэр **ФИЛИПЧЕНКО Анатолий Васильевичта,** летчик-космонавт нүхэр **ВОЛКОВ Владислав Николаевичта,** летчик-космонавт нүхэр **ГОРБАТКО Виктор Васильевичта** Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгоод, Ленинэй орден, «Алтан одон» медальнуудые барюулха гэжэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиум 1969 оной октябриин 22-ойнгоо Указаар тогтообо.

* * *

«Союз-6», «Союз-7», «Союз-8» гэжэ замбуулинай онгосонуудаар бүлэглэн ниидэлгэ амжалтатай бэелүүлһэнэйнь түлөө, ниидэлгын үедэ эрэлхэг зориг, баатаршалга гаргаһанайнь түлөө «Союз-8» онгосын командир, Советскэ Союзай Герой, СССР-эй лётчик-космонавт нүхэр **ШАТАЛОВ Владимир Александровичые,** Советскэ Союзай Герой, СССР-эй летчик-космонавт **ЕЛИСЕЕВ Алексей Станиславовичые** «Алтан одон» хоёрдохи медаляар шагнаха гэжэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиум 1969 оной октябриин 22-ойнгоо Указаар тогтообо.

* * *

«Союз-6», «Союз-7» гэжэ онгосонуудые жолоодожо, замбуулин соогуур ниидэһэнэйнь түлөө Советскэ Союзай гражданин нүхэр **ШОНИН Георгий Степановичта,** Советскэ Союзай гражданин нүхэр **КУБАСОВ Валерий Николаевичта,** Советскэ Союзай гражданин нүхэр **ФИЛИПЧЕНКО Анатолий Васильевичта,** Советскэ Союзай гражданин нүхэр **ВОЛКОВ Владислав Николаевичта,** Советскэ Союзай гражданин нүхэр **ГОРБАТКО Виктор Васильевичта** СССР-эй Верховно Соведэй Президиум 1969 оной октябриин 22-ойнгоо Указаар **«СССР-эй летчик-космонавт»** гэһэн нэрэ зэргэ олгобо.

(ТАСС).

СЪЕЗДНҮҮДЭЙ ОРДОН СОО БАЯР ЁҺОЛОЛОЙ МИТИНГ БОЛОБО

...Съезднүүдэй ордон. ...12-то замбуулин шэн... эрдэмтэд, конструк... ...ернүүд, технигүүд. ..., космонавтнуудай ...юулһан баяр ёһоло... ...лоо. «Союз-6», «Со...-8» гэжэ замбуулинай онгосонуудые залан жолоодожо олон сүүдхын турша соо бүлэглэн ниидэлгэ бэелүүлһэн хүбүүдээрээ Эхэ оромнай омогорхоно.

Бүмбэрсэг дэлхэйн олон миллион хүнүүдтэ танил Владимир Ильич Ленинэй дүрэ зураг сценэ дээрэ харагдана. Тэрээндэ, Октябриин революциин агуухэ вождьдо совет хүнүүд ажал хэрэгээ, һанал бодолоо зорюулдаг. Мүнөөнэй бүхы туйлалтануудаа тэрэнэй нэрээр сэгнэдэг, холбодог юм. Манай баатар космонавтнар—коммунистнууд Г. С. Шонин, В. Н. Кубасов, А. В. Филипченко, В. Н. Волков, В. В. Горбатко, В. А. Шаталов, А. С. Елисеев шэнэ баатаршалгаяа Лениндэ зорюулаа.

Глинкын «Алдаршалга» гэһэн аялга һүр жабхалантайгаар ордон соо зэдэлбэ.

Коммунис партиин, Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэдые, замбуулин шэнжэлэгшэ эрэлхэг зоригто баатарнуудые суглараһшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

Ниислэл хотын ажалшадай түлөөлэгшэдэй митингые КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй МГК-гай нэгэдэхи секретарь В. В. Гришин нээгээ.

Замбуулинай бүлэг онгосонуудай командир, замбуулинай «далай» худар хоёрдохёо гараһан, СССР-эй летчик-космонавт, Советскэ Союзай Герой В. А. Шаталовта үгэ үгтэбэ.

...үхэр В. А. ШАТАЛОВАЙ хэлэһэн үгэ

...тэд, ханинар! Замбуу...дэдог бүлэг онгосо...лгэ амжалтатайгаар ...гын программа бү...гдээ гээд Советскэ ...с партиин Централь... СССР-эй Верховно ...иумдэ, Советскэ пра... бүхы совет арадта ...идхэнэб.

... найдабари үзүүлһэ...рэл партидаа, прави...ет арадтаа энэ нии...даһан лётчик-космо...һөө баяр баясхалан ...гыт. Намда, Алексей ...онсо баярай ушар ... жэлэй турша соо ...эхэ золдо хүртэһэн

... дайдые шэнжэлхэ ...тусэбэй ёһоор, удаа ...үүлэгдэнэ. «Союз» он...лэглэн ниидэлгэ — ...шэнжэлхэ ба шудалха ...туйлалта болоно гээшэ. ... онгосонуудай онь...тэнүүдые саашадань ... тэдэниие жолоодохо ...үдые юрын сомор бол...шухала алхам хэгдэбэ. ...н экипажнуудай дун...гоор хүдэлмэрилхэ, га... бүхы пунктнуудай. ...мэргэжэлтэдэй коллек...аа эрхим тодоор харил...лтэ табигдаһан зам...ршалга түрүүшынхеэ ... гээшэ.

...сонуудай экипажнууд ... нэгэ хэдэн сүүдхэ ...учно-техническэ хэдэ ... даабаринуудые дүүр...шадархи замбуулинай ...талаһаань, үргэн про...р шэнжэлэн үзөө; зам...һан онгосын хоорондоо ... программа бэелүүлхэ ... ниидэлгые жолоодохо ...рэлгэнүүд нарижуулаг...араа ниидэхэдэ хэрэг...тэ болон хэрэгсэлнүү... үзөө.

...лоодохо үедэ онгосонууд ...элсөө, экипажнууд бэе ...лгые адаглан хараа, ...айда байһан объект...ые элирүүлхэ зорилго...буулгабаринуудые хээ. ...й приборнуудай, опти...удай туһаламжаар бэе ...үүдые дамжуулха арга ...элэгдөө.

...ай бүхы экипажнууд ...той шэнжэлгэнүүдые ...тай байгаа. «Союз...ээрэ металл гагналга ... онсо шэнжэтэй нэгэ ...юо. Ниидэлгые хангаха ...үдай эмхидхэл һайн...н манай урда табигда...ууды дүүргэхэдэ нү... замбуулинай бүлэг он...мандир байһан тула ...идхэхэ байнаб. Бүхы ... экипажнууд бүхы хү... хүдэлмэрилөө.

...ическэ шэнжэлэлгэ...ршалгануудай үедэ аб...ал арадай ажахын зо... ниидхэхэдэ туһатай ...йданабди.

...ай ниидэлгэ тухай, ...ай хүдэлмэри тухай ...юо хубаалдахыемни ...онгосонууд урид хараа...лаа хойно хойноһоо һубарилдан замбуулинай замда гаргагдаа. Онгосонуудай дүтын зайда ерэжэ уулзахадань, хоёр талын радио холбоо байгуулжа бэе бэеэ амаршалһан минутануудаай илангаяа аятай зохид, эүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмөөр байгаа.

Нэгэ зорилго урдаа табиһан, бэе бэеэ ойлголсодог экипажнууд эбтэй эетэйгээр, зүбшэл үгэлсэжэ, шог үгэнүүдээр дэмжэлсэжэ, бэе бэедээ туһалалсажа хүдэлөө. Ямар нэгэ туршалга хэжэ дүүргэһээр һанал бодолоо мэдэлсэжэ, туйлаһан амжалтаараа хамтадаа баярладаг байгаабди. Экипажнуудай бэеын элүүр һайн байгаа. Намда, Алексей Елисеевтэ замбуулинай эрхэ байдал мэдээжэ байһан. Ямаршье хүлеэгдээгүй ушар дайралдаагүй. Байгша оной январь һарада олоһон дүй дүршэлнай «Союз-8» онгосые аминдань залан жолоодохо улам орёо программаяа бэедээ найдангаар, аажам даруунаар дүүргэхэ арга олгоо.

«Союз» онгосонууд ниидэлгын үедэ эрхим һайн шанартайгаа дахин харуулба. Онгосонууд дээрэхи оньһон түхеэрэлгэнүүд, аппаратуранууд һаадгүй һайнаар хүдэлөө. Эдэ онгосонууд манай эрдэм наукын инженернэ ухаан бодолой гайхамшаг туйлалта, манай алдарта ажалшадай бүтээл гээшэ.

«Союз» гэжэ эрхим шанартай онгосонуудые ухаалан бүтээһэн эрдэмтэд, конструкторнууд, технигүүд, хүдэлмэришэдтэ замбуулин соогуур бүлэглэн ниидэлгэдэ хабаадагшадай үмэнэһөө үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэхыемнай зүбшөөгыт.

Замбуулинай замда ниидэжэ ябахадаа парти, правительствын, бүхы совет арадай анхарал оролдолгые саг үргэлжэ мэдэржэ ябаабди. Леонид Ильич Брежневэй, Николай Викторович Подгорныгн, Алексей Николаевич Косыгинай хани халуун амаршалга, амжалта туйлахыемнай тэдэнэй эсэгэ мэтээр юрөөһэн ушар бидэниие тон ехээр баясуулаа. Эдэ бүгэдэ баримтанууд бидэниие улам зоригжуулаа. Ехээр, эрхим шанартайгаар даабаряа дүүргэхэ дурамнай хүрөө бэлэй.

Хүндэтэ нүхэд!

Коммунизм байгуулагша совет арадуудай агуухэ бүлын хүбүүн, мүнөө үеын эгээл түрүү үзэл сурталай туг болотшо Ленинэй агуухэ партиин хүбүүн байхаһаа ехэ жаргал үгы.

Ниидэлгэдэ хабаадаһан «Союз» онгосонуудай бүхы экипажнууд коммунис экипажнууд байгаа. Бидэнэр бултадаа Советскэ Союзай Коммунис партиин гэшүүдбди. Манай партиие байгуулагша хүндэтэ Ильичэй образ, тэрэнэй захяа заабаринууд манай зүрхэнүүд соо, манай бүхы хэрэгүүд соо байгаа. Бидэнэр энэ ниидэлгэдэ гарахадаа манай ороной, бүхы дэлхэйн бэлдэжэ байһан ушарта—Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо энэ ниидэлгэсэ зорюулха гэжэ шиидэһэн байгаабди.

Парти болон правительствын харюусалгата даалгабари амжалтатайгаар дүүргэгдээ гээд мэдэрхэдэмнай мүнөө аятай байна.

Ехэ этигэл найдабари үзүүлһэнэйтнай түлөө үшөө дахин һайн даа! Халуунаар угтаһанайтнай түлөө һайн даа.

Замбуулинай дайдые саашадань шэнжэлхэ талаар Коммунис партиин Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын шэнэ даалгабаринуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхээр бэлэмди гэжэ манай арад ба партиие бүлэглэн ниидэлгэдэ хабаадагша бүхы космонавтнуудай үмэнэһөө найдуулхыемни зүбшөөгыт.

Агуухэ Совет Эхэ оромнай мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунис партида алдар соло!

«Союз-6» онгосын командир Г. С. Шонин, «Союз-7» онгосын командир, летчик-космонавт А. В. Филипченко, космонавт, эрдэмтэ, замбуулинай дайдаар хоёрдохёо ниидээд ерэһэн, Советскэ Союзай Герой А. С. Елисеевтэ үгэ үгтөө. (Космонавтнуудай үгэ хэлэхэ үедэнь оло дахин альга ташалган болоо).

Нүхэр Г. С. ШОНИНОЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэд!

Мүноо жэлдэ, ленинскэ вахтын жэлдэ, замбуулинай дайдые шэнжэлэн мэдэлгээр манай орон ехэ амжалта туйлаба. Замбуулинай дайда соо һаяхан хэгдэһэн шэнэ туршалга дэлхэй дээрэ мэдээжэ болоо. Залан жолоодогдодог замбуулинай бүлэг онгосонууд Газарые тойрон дабшаха замда анха түрүүн гаргагдаа.

Энэ үзэгдөө дуулдаагүй ниидэлгые түрүүлжэ эхилхэ ехэ зол хуби Валерий Кубасов бидэ хоёрто тудаа.

«Союз-6» онгосоор научно-техническэ ба медико-биологическа шэнжэлэлгэнүүдэй үргэн программа дүүргэгдээ. Манай экипаж «Союз» гэжэ ракетно-замбуулинай түхеэрэлгын нарижуулагдаһан хубинуудые үргэлжэдэнь шалгажа үзөө, ами аминдаа ниидэхэ, «Союз-7» ба «Союз-8» онгосонуудые бэдэрхэ ба тэдэнтэй ойртолсохо аргануудые тодорхойлоо. Газар дээрэхи геолого-географическа объектнүүд научна ёһоор шэнжэлэгдээ, фото-зурагуудынь буулгагдаа, газарай атмосферэ шэнжэлэгдээ.

Ниидэлгын үедэ бидэнэр замбуулинай дайдада анха түрүүн гагнууршадай үүргэ дүүргээбди. Агааргүй хооһон, дэгдэн хөөрэлгын эрхэ байдалда шухаг аппаратуранууды хэрэглэн, металл гагналгын элдэб аргануудые туршажа үзообди.

Маанадай хэр зэргын гагнууршад байһые мэргэжэлтэд сэгнэнэ бэзэ. Гэбэшье замбуулинай дайда соо металлнуудые гагналга газар дээрэхиһээ дутуугүй шухала удха шанартай гэжэ намда һанагдана. Замбуулинай станцинууд болон онгосонуудые хабсарган барилгада ба заһабарилгада гагналгын шухала болохо байһаниинь сохомтой.

Валерий Кубасов бидэ хоёр ниидэжэ ябахадаа, «Союз-7» ба «Союз-8» онгосонуудай амжалтатайгаар табигдаһан тухай мэдээсэлнүүдые ехээр сэдьхэлээ хүдэлгэн шагнаабди, ниидэлгын бүхы хубинуудай программын ёһоор, наринаар бэелүүлэгдэдэг байһаарнь баясаабди. Замда ябахадаа онгосонуудтай дүтэлэн уулзалга маанадта эгээн лэ һонирхолтой байгаа. Энэ хадаа мартагдашагүй ушар болоно.

Холын замбуулин соо манай Эхэ ороной гурбан жэжэхэн хуби уулзаһан мэтэ болоно. Долоон космонавт шэнжэлэлгын үрэ ехэтэй хүдэлмэри хэхэ, амарха бүхы арга бии болгогдонхой. Тэрэнэй түхеэрэлгэнүүд ами аминдаа ниидэхэ, газар дээрэхи командно-хэмжэлгын түхеэрэлгэнүүдэй хабаадалсалгагүйгөөр, бэеэ даагаад жолоодохо арга боломжые хангана. Онгосын оньһо түхеэрэлгэнүүд замбуулинай дайда соо замаа элдэбээр хубилгаха, замбуулинай бусад аппарадуудта ойртон дүтэлхэ арга олгоно.

Замбуулинай «Союз» гэжэ онгосые жолоодоходо лётчик мэргэжэлтэй намда угаа аятай байгаа. Энэ угаа томо, орёо нарин машиные һанаашаараа, хүнгэхэнөөр жолоодожо болохо байна.

Замбуулинай ниидэлгын программые түгэсхэһэнэйнгөө һүүлээр бидэнэр доошоо орожо, онгосоо газар дээрэ буулгахын тулада гараараа жолоодожо зүг шэгыень олгоһон байнабди.

Атмосферын үдхэн үе руу ороһоноо обёороогүй шахуубди. Атмосферэдэ орохгын үедэ үзэгдэдэг бэрхэшээл аажамаар эхилээ. Атмосферэ соо ороод ниидэжэ ябаһан онгосын шагаабаринуудаар гал дү... замда гараад ябаал. Имэ олоороо ниидэхэдэ хүдэлмэришье бүтэсэтэй, мүн һанаа амараар нойрсодогшье байгаабди.

Түрүүн ялагар тодо точко харагдаад, дүтэлхэ тудамаа онгосонууд, тэрэнэй хубинууд элеэр харагдадаг болоо. Онгосынгоо замые хубилгаад, бидэнэр «Союз-7» ба «Союз-8» онгосонуудта бүри ойртоод, тэдэнэй хойноһоо адаглан хараабди.

«Союз» онгосо элдэб олон зорилгоор ниидэлгэ хэхэдэ һайн, угаа таарамжатай замбуулинай аппарат болоно гэжэ ниидэлгэ дахяад лаблажа үгөө. Тэрээн дээрэ научно-шэнжэлэнэй ялабхилхада мэдэһэн байнабди.

Буужа ябахадаа городуудые гү, али бусад һуурин газарнуудые харагүйбди, юуб гэхэдэ, газар бүтүү манаар бүрхөөгдэнхэй байгаа. Сагай уларил бэдэрэлгын бүлэгэй хүдэлмэриие бэрхэтэй болгоо.

Угаа зөөлэнөөр, дорьбоогүйгөөр буугаабди. Бидэнэр газар дээрэ буубабди гэжэ обёороогүйбди.

Карагандаһаа 180 километртэ, «Пржевальский» совхоздо дүтэшэг, урид хараалагдаһан түрэл газар дээрээ, бороо ба саһанда нороһон жэгдэ талада бидэнэр бууһан байнабди.

Бууһан газартамнай бэдэрэлгын бүлэгэй түлөөлэгшэд, манай ханинар угтажа байгаа.

Нютаг зон соохоо маанадые үхибүүд түрүүлжэ угтаа. Тэдэнэр хэшээлээ таһалдуулжархёод, һургуулиһаа гаража онгосымнай хажууда гүйлдэжэ ерээ. Хаа хаанаһаамнайшье хүнүүд яаралтайгаар ерээ.

Замбуулинай энэ ниидэлгэдэ хабаадалсаха угаа ехэ этигэл найдабари маанадта үзүүлһэнэйнь түлөө, түрэл газар дээрээ халуунаар угтаһанайнь түлөө манай партиин Ленинскэ Центральна Комитедтэ, Советскэ правительствада, бүхы совет арадта халуун баясхалан хүргэнэбди.

Түрэл Коммунис партиин, Советскэ правительствын, бүхы совет арадай оролдолгые аяар холын замбуулин соо ябахадаашье бидэнэр мэдэрдэг байгаабди.

Зохёон байгуулагша арад—баатар-арад—совет арад мандаха болтогой!

Манай бүхы илалтануудые зоригжуулан эмхидхэгшэ Советскэ Союзай Коммунис партида алдар соло!

Н. В. Подгорный Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо замбуулинай баатарнуудта шагнал барюулжа байна.

ТАСС-ай фото. Фототелеграфаар абтаба.

СОВЕТ ХҮНҮҮД—ЗАМБУУЛИН ШЭНЖЭЛГЫН ЭХИ ТАБИГША

Нүхэр А. В. ФИЛИПЧЕНКЫН хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэд!

Октябрь — юрэ бусын һара юм. 1917 оной октябрьда манай орон дотор дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис революци боложо, шэнэ үе сагые — капитализмһаа социализмда дамжан орохо үе сагые нээгээ һэн. Замбуулинай дайдые шэнжэлхэ, мэдэхэ үе сагыешье хүн түрэлтэнэй түүхэдэ октябрь нээгээ. 12 жэлэй урда'тээ, 1957 оной октябриин 4-дэ газарые тойрон дабшаха дэлхэй дээрэхи түрүүшын хэмэл одон замда гаргагдаа һэн. Энэ хадаа манай совет хэмэл одон байгаа бшуу.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо замбуулинай дайдые шэнжэлэлгээр совет арад бага бэшэ илалтануудые туйлаа. Тэдэнь бүхы дэлхэй дээрэ мэдээжэ болонхой.

Советскэ Союз замбуулинай дайдые үргэн ехэ далайсатайгаар шэнжэлнэ. «Союз» гэжэ замбуулинай онгосонуудай бүлэгөөрөө ниидэлгэ һаяхан дүүрэбэ. Энэ хадаа совет замбуулинай программын шухала хубинь болоно.

Замбуулинай дайда руу манай хэдэг ниидэлгэ бүхэн алдарта Коммунис партиин хүтэлбэреэр хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай, совет интеллигенциин— манай бүхы арадай хэһэн баатарлиг ажалай үрэ дүн болоно. Бидэнэр, летчик-космонавтнууд, энээн тухай минутынишье туршаа соо мартадаггүйбди. даалгабариие шадаал һаа һайнаар дүүргэхын тулада бүхы хүсэ шадалаа зорюулдаг байнабди.

Бүлэгөөрөө шэнээр ниидэлгэдэ хабаадагшад ехэ, али бүхы талын бэлэдхэл хээ. Тэрээндэ маанадые эрдэмтэд, конструкторнууд, лётчигууд, врачнууд, инженерүүд, мүн «Союз» онгосонуудаар урда тээнь ниидэлгэ хэһэн манай ханинар, лётчик-космонавтнууд, бэлдээ.

Маанадта эрдэм ба дадал олгоһонойнь түлөө научно-шэнжэлэлгын организацинуудай, конструкторска бюронуудай, предприятинуудай, һуралсалай классууд болон лабораторинуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ, космодромой мэргэжэлтэдтэ үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэхыемни зүбшөөгыт. Тэдэнэй анхарал оролдолго энэ ниидэлгэ амжалтатайгаар дүүргэлгэдэмнай маанадта туһалаа.

Бэе бэеэ бэдэрэлсэлгэ, ойртолсолго, замбуулинай онгосонуудай замые хубилгалга манай экипажай хамтаараа ниидэлгын шухала шатанууд боложо үгэһэн байна.

Ниидэлгын үедэ бидэнэр навигациин талаар шэнжэлэлгэнүүдые хээбди, одо мүшэнүүдэй хойноһоо адаглан хараабди, мүшэнүүдэй тологолгые тодорхойлообди, газарай гэрэлтүүлэгдэсые хэмжэжэ үзөөбди. Оптическа хэрэгсэлнүүд болон тусхай приборнуудые хэрэглэн, онгосые гараар жолоодожо, зүг шэгыень олгодог, ниидхүүлдэг байгаабди, мүн газарай нюруугай онсо шэнжэтэй участогуудые адаглан хараабди, фото-зурагуудыень буулгаабди. Онгосонуудай ба газарай хоорондо холбоо барисаан таһалгаряагүй һайнаар хангагдадаг байгаа. Бидэнэр радио болон телевиденеэр репортаж хэдэг, өөһэдынгөө бэеын элүүр тухай хаһа саг соонь мэдээсэдэг байгаабди.

Бүлэгөөрөө ниидэлгын программые дүүргэлгэ газар шадарай замбуулинай дайда тухай шэнэ мэдээнүүдые үгөө, мүн замбуулинай техникые саашань нарижуулгада, тэрэниие научна ба арадай ажахын зорилгонуудые дүүргэхын тулада хэрэглэлгэдэ туһалха байна.

Хараалһан программаяа дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр урид тодологдоһон райондо буугаабди.

Манай экипажай бууһан газарта бэдэрэлгын бүлэгһөө ерэһэн нүхэд хүлеэжэ байгаа.

Хүндэтэ нүхэд!

Хани халуунаар, баяр баясхалантайгаар угтаһанайтнай түлөө таанадта ехэ баясхалан хүргэнэб.

Минии нүхэд, би Совет Эхэ оронойнгоо ямаршье шэнэ даалгабаринуудые дүүргэхээр бэлэн байнабди.

Коммунизм байгуулагша агуу ехэ совет арадта алдар соло!

Ленинэй байгуулһан Советскэ Союзай алдарта Коммунис парти мандаха болтогой!

Нүхэр А. С. ЕЛИСЕЕВЭЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэд!

Владимир Шаталовтай хамта замбуулинай дайда руу хоёрдохёо ниидэхэ зол хуби намда тудаба. Замбуулинай «Союз-4» ба «Союз-5» онгосонуудай энэ оной январьда ниидэлгэнүүдые хэхэдэнь, замбуулинай түрүүшын туршалгын станци байгуулагдаа, экипажай гэшүүд нэгэ онгоһоо нүгөөдэ руугаа ороо гэжэ мэдээжэ. Замбуулинай хэдэн онгосонуудай ниидэлгэ һаяхан дүүргэгдэбэ. Тэдэнэй экипажнууд научно-шэнжэлэлгэнүүдые хээ, замбуулинай жолоодогдодог түхеэрэлгэнүүдые тааралдуулха талаар туршалгануудые бэелүүлээ. Энэ хадаа газарые тойрон дабшаха удаан сагай лабораторинууд болон станцинуудые байгуулгада шухала удха шанартай.

«Союз» онгосонуудай бүлэгөөрөө ниидэлгэ замбуулинай дайдые шэнжэлэн мэдэхэ советскэ программые түсэбэй ёһоор бэелүүлгэдэхи ээлжээтэ шатань болоно.

Замбуулинай дайда соо бүлэг онгосонуудай замаа хубилгаха орёо эрхэ байдалда гараар жолоодолгын ба ами аминдаа ниидэлгын оньһо түхеэрэлгэнүүдые шалгаха, туршажа үзэхэ талаар ехэ хүдэлмэри «Союз» онгосонуудай ниидэлгын үедэ бидэнэр хэхэ зэргэтэй байгаабди. Манай онгосо «Союз-6» ба «Союз-7» онгосонуудтай хэдэн удаа ойртолсоо. Бидэнэр онгосонуудай бэе бэеэ оложо ойртолсохо, замаа хубилгаха аргануудые тодорхойлообди, тэрэшэлэн онгосонуудай ниидэлгын хойноһоо хамтаараа адаглан хараабди, фото ба кино-буулгабаринуудые хээбди.

Тиигэжэ онгосонуудые ами аминдань жолоодохо, замбуулин соогуур тэдэнэй ниидэхэ оньһон түхеэрэлгэнүүдые нарижуулан һайжаруулхада шухала болохо үнэтэ материал абтаа.

Программын ёһоор одо мүшэнүүдые нэгэтэ бэшэ фотометрэй аргаар шэнжэлээбди, газарай онсо шэнжэтэй районуудай, үүлэнүүдэй, мүльһэнэй, саһанай фото-зурагуудые буулгаабди. Газарай элдэб янзаар гэрэлтүүлэгдэһэн тус тус участогуудай туяаталгыень шэнжэлһэн байнабди. Агааргүй хооһон, дэгдэн хөөрэлгын эрхэ байдалда металлнуудые гагнаха шухаг туршалга амжалтатайгаар бэелүүлэгдээ.

Замбуулинай техникые саашадань хүгжөөхэ, замбуулин юртэмсые бүри һайнаар шэнжэлэн мэдэхэ, замбуулинай дайдые бодотоор хэрэглэхэ зорилгоор манай онгосонууд замбуулин руу ниидхүүлэгдэнэ. Замбуулин огторгойдо хэгдэдэг бүхы юумэнүүдые эсэстээ газар дээрэ хэрэглэхын тулада бидэнэр бэелүүлдэг байнабди. Һаяхан дүүрэһэн, бүлэгөөрөө ниидэлгэ метеорологидо, навигацида, хэлхеэ холбоондо, биологидо, океан далайе шэнжэлэлгэдэ, наука ба техникын бусад һалбаринуудта туһатай байха гэжэ бидэнэр этигэнэбди.

Табигдаһан зорилгонуудые шиидхэхын тулада замбуулинай онгосонууд бүри орёо нарин аппаратура ба приборнуудаар хангагдана. Энэ хадаа инженерно-техническэ ехэ мэргэжэлтэй байха, хэгдэдэг научно-техническэ туршалгын хүдэлмэриин удхые һайнаар мэдэхэ, жолоодолгын техникые саашадань нарижуулха, ниидэлгэдэ али бүхы талаһаа наринаар бэлдэхэ эрилтэ космонавтнууд табина гэжэ ойлгонобди.

Замбуулинай дайда руу бидэнэй хоёрдохёо ниидэлгэ түрүүшынхи шэнгеэр һайнаар үнгэрөө. Научна аппаратура жолоодолгын, зүг шэгые олголгын, радио-холбооной оньһон түхеэрэлгэнүүд, двигательнүүд, бусад агрегадууд болон приборнууд һайнаар хүдэлөө.

Түрэл газараймнай дэмжэлгэ ехэ баясхалан түрүүлдэг байгаа. Парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй хани халуун амаршалганууд, манай онгосонуудай ниидэлгэдэ совет арадай анхаралтай хандалгань шэнэ хүсэ оруулдаг байгаа.

Хүндэтэ нүхэд, инаг социалис Эхэ оронойнгоо, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада зорюулан, замбуулинай дайдые шэнжэлэн мэдэхэ ээлжээтэ зорилгонуудые шиидхэхын тулада бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм ба дүй дүршэлөө зорюулхаар бэлэн байһан тухайгаа Коммунис партиие, Советскэ правительствые үгынгөө түгэсхэлдэ найдуулхыемни зүбшөөгыт.

Ленинскэ замаар коммунизмын илалта тээшэ совет арадые найдамтайгаар хүтэлэн жолоодогшо Коммунис парти мандаха болтогой!

Совет мэдээжэ эрдэмтэн, академик Б. Н. Петров һүүлээрнь үгэ хэлэбэ.

Нүхэр Б. Н. ПЕТРОВОЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэд!

Замбуулинай замда гараһан түрүүшын хүниие—Юрий Алексеевич Гагаринние оиднэрэи угталга бүри һаяхан болоһон шэнгеэр һанагдана. «Союз-6», «Союз-7», «Союз-8» онгосонуудаар бүлэгөөрөө ниидэжэ амжалтатайгаар түгэсхэһэн, замбуулинай дайда шэнжэлэгшэдэй бүхэли бригадые бидэнэр мүнөө халуунаар амаршалжа байнабди.

Газарые тойрон дабшаха дэлхэй дээрэхи түрүүшын хэмэл одые Советскэ Союзай табиһан түүхэтэ үдэрһөө хойшо оройдоол 12 жэл үнгэрөөд байна. Энэ гайхамшаг туйлалта хүнэй соёл культурын хүгжэлтэдэхи шэнэ шата болохоһоо гадна, замбуулинай дайдые сэхэ шэнжэлхэ, бодотоор хэрэглэхэ ябадалда эхи табижа үгөө.

Замбуулинай автоматическа ба залан жолоодогдодог аппарадуудай ниидэлгэ бүхэн манай планетэ ба замбуулинай дайда тухай шэнэ, үнэтэ мэдээнүүдээр наукые баяжуулхаһаа гадна, замбуулинай техникые нарижуулан һайжаруулха саашанхи алхам боложо үгэнэ.

Хүн түрэлтэнэй бодото ажал ябуулгадань тон шухала удха шанартай газар шадарай замбуулинай дайдые шэнжэлэлгэдэ тусгаар анхарал хандуулагдана.

«Союз» гэжэ гурбан совет онгосын ниидэлгэ мэнэ һаяхан түгэсхэгдэбэ. Энэ хадаа манай орондо түсэбэй ёһоор, шууд сэхээр бэелүүлэгдэдэг, залан жолоодогдодог ниидэлгэнүүдэй ниитэ программын шатануудайнь нэгэн болоно.

Ниидэлгын үедэ хэгдэһэн научна туршалганууд ба адаглалганууд ехэ һонирхолтой. Фото ба кино-буулгабаринууд хэгдээ, наранай элдэб янзаар гэрэлтүүлгын үедэ газарай нюруу дээрэхи өөрсэ участогуудай ямар зэргээр толотон харагдадагынь шэнжэлэгдээ. Ой модоор хушагдаһан газар нютагуудай, губя талануудай, уһанай, манан болон мүльһэтэ полинуудай туяаталга шэнжэлэгдээ. Мүн бусад олон шухала шэнжэлэлгэнүүд хэгдээ.

Онгосонуудай хамтаараа ниидэлгэ газарай нюрууе. атмосферэ соо болодог элдэб үзэгдэлнүүдые нэгэн доро удаа дараалуулан адаглаха арга олгоо. Һалхи шуурганай, залинта аадарай, атмосферэ соохи бусад үзэгдэлнүүдэй лажа болодогой хойноһоо адаглалтанууд хэгдээ.

Замбуулин соогуур ниидэлгын хүнэй бэедэ ямараар нүлөөлдэг байһые тодорхойлхын тулада медико-биологическа саашанхи шэнжэлэлгэнүүд онгосонуудай ниидэлгын үедэ хэгдэһэн байна.

Гагналга хэхэ туршалганууд ехэ удха шанартай. Энэ хадаа замбуулинай дайда соо хабсаралгын хүдэлмэри хэхэдэ туһатай байха болоно. Эдэ туршалгануудһаа уламжалан, замбуулинай дайда соо хэрэглэгдэхэ гагналгын тусхай аппаратура саашадаа бүтээхэ арга эрдэмтэд ба конструкторнуудта олгоһон мэдээнүүд абтаа.

Бүлэгөөрөө ниидэлгые жолоодолгын үедэ олдоһон дүй дүршэл научно-техническэ угаа ехэ удха шанартай. Энэ ниидэлгын үедэ гараар залан жолоодолгын ба ниидэлгын аргануудые хэрэглэлгэ гол үүргэ дүүргээ. Гараар залан жолоодохо арга хэрэглэгдэжэ, онгосонууд 30 гара дахин замаа хубилгаа. Олдоһон дүй дүршэлые шэнжэлэлгэ замбуулинай орёо нарин түхеэрэлгэнүүдые жолоодолгодо хүнэй ба автоматикын дүүргэхэ үүргэнүүдэй тэнсүүриие тодорхойлхо арга олгохо байна.

Замбуулинай дайдые шэнжэлэлгын үедэ автоматическа ба залан жолоодогдодог аппарадууд зүбөөр тааралдуулан хэрэглэгдэхэ зэргэтэй.

Научно-шэнжэлэлгэнүүдые бэелүүлгэдэ космонавтнуудай дүүргэдэг үүргэ улам ехэ болоно. Саашадаа элдэб янзын мэргэжэлтэдэй—астрономуудай, геофизигүүдэй, метеорологуудай хабаадалгатайгаар олон янзын шэнжэлэлгэнүүдые хододоо хэжэ болохо байна.

Наранай богони долгито туяаталгые ба газарай атмосферын дээдэ захын хубида тэрэнэй нүлөөлэлгые шэнжэлхэ научна аппаратуратай, газарые тойрон дабшадаг хэмэл одые эдэ үдэрнүүдтэ табилга научна шухала ушар болоно. Социалис оронуудтай харилсаа холбоотой байха программын ёһоор энэ хэмэл одон табигдаа. Энэ туршалгын онсо өөрэ шэнжэнь гэхэдэ. научна удха шанартай байхаһаа гадна, практическа ехэ удха шанартай. Газарые тойрон дабшадаг замбуулинай лабораториин хүдэлжэ байхатай хамта, долоон аха дүү социалис ороной газар дээрэхи обсерваторинууд Нарые. газарай атмосферын дээдэ талын хубиие адаглан харана.

Нүхэд! Гайхамшагта үе сагта — научно-техническэ хубисхалай боложо байһан үе сагта бидэнэр ажаһуунабди. Космонавтика наукын ба техническэ дэбжэлтын эгээн түрүү шэглэлнүүдэй нэгэн болоно. Манай замбуулинай наука ба техникын үмэнэ асари ехэ зорилгонууд табигдана.

Коммунис партиин ба манай правительствын анхарал оролдолго наукын болон арадай ажахын аша туһада тааруугаар космонавтикын асуудалнуудые саашадань шиидхэлгэдэ эрдэмтэдые зоригжуулна. Замбуулинай дайдые шэнжэлэн мэдэхэ талаар маанадай үмэнэ табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлхын тулада бүхы юумэ совет эрдэмтэд хэнэ.

Совет космонавтнуудай—манай үе сагай ёһотойл баатарнуудай — шэнэ габьяа бүхэн Эхэ орондоо. арадтаа, манай коммунис уг зорилгонуудта алба хэлгын зоригжуулхы жэшээ боложо үгэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй трибунада гарахадань, митингдэ хабаадагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа. Булта хүл дээрээ бодоно.

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэдүүд, ханинар!

Замбуулинай дайдаар ябаад бусаһан совет космонавтнуудай эгээл ехэ отрядые совет арад мүнөөдэр хүндэлэн угтажа байна. Замбуулинай гурбан онгосын хамтадаа бүлэглэн ниидэлгэ түүхэдэ түрүүшынхеэ бэелүүлэгдэбэ. Долоон космонавт «Союз-6», «Союз-7», «Союз-8» онгосонуудта һуужа ниуэ олоороо анха түрүүн замбуулинда дэгдэн гараад, Эхэ оронойнгоо даалгабари амжалтатайгаар дүүргээ.

Партиин, арадай шэн зоригто, үнэн хүбүүдые—коммунистнар Владимир Александрович Шаталовые, Георгий Степанович Шониниие, Валерий Николаевич Кубасовые, Анатолий Васильевич Филипченкые. Владислав Николаевич Волковые. Виктор Васильевич Горбаткое. Алексей Станиславович Елисеевые үнэн зүрхэнһөө амаршалнабди. Онсо гайхамшаг шэнэ илалта туйлаһан баатарнуудаа бүхы совет арад амаршална, баяр хүргэнэ.

Замбуулин шэнжэлгын түүхэдэ үшөө нэгэ гайхамшаг хуудаһан бэшэгдээ. Онгосонуудай бүлэгөөрөө ниидэлгын үедэ замбуулинай тон нарин техникын шалгагдан туршагдаһанда, научна шэнжэлгэнүүдэй орёо нарин комплексын дүүргэгдэһэндэ, олон янзын, шухала үрэ дүнгүүдэй туйлагдаһанда сэдьхэлээ ханаһанаа совет эрдэмтэд элирхэйлэн мэдүүлнэ. Эдэ мэдээнүүдые шэнжэлхын, согсолхын тула зарим тэды саг хэрэгтэй. Гэбэшье эрдэм, техникэ хүгжөөхэ асуудалаар шухала алхам хэгдээ гэжэ хэлэхэ дүүрэн үндэһэ баримта мүнөөшье бии.

Замбуулинай онгосонуудай бүлэглэн ниидэлгэ һайтар бэлдэгдэжэ, амжалтатайгаар бэелүүлэгдээ. Бүхы онгосонууд замбуулинай замда тодо мэргэнээр дүүлин гараа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Ниидэлгын үедэ эдэ онгосонуудай хоорондо найдамтай радио-холбоон тогтоогдоо, борт дээрэхи оньһон түхеэрэлгэнүүд һаалгүй һайнаар хүдэлөө. Бүхы космонавтнуудай бэень элүүр һайн ябаа. Дэлхэй шадархи замбуулинай дайдада хэгдэхээр түсэблэгдэһэн научно-техническэ шэнжэлгэнүүд амжалтатайгаар дүүргэгдээ, гурбан онгосо Советскэ Союзай газар дээрэ, уридшалан хараалагдаһан райондоо буулгагдаа.

Энэ гайхамшаг туршалгые бүхы дэлхэй долоон хоногой туршада тон анхаралтайгаар адаглан хаража байба. Замбуулиниие шэнжэлэгшэ шэн зоригто баатарнууд, таанадай ниидэлгын ябаса тухай шэнэ мэдээсэл бүхэниие совет хүнүүд омогорхолтой, хүхюунээр шагнадаг байгаа. Совет арад, манай Эхэ орон хүндэтэ ханинар, таанартаяа ходо хамта байгаа!

Коммунистнуудай партиин хүмүүжүүлһэн совет космонавтнууд—үнэн һайхан мэдэрэлтэй, гайхамшаг заншал ба зоригтой, социалис Эхэ оронойнгоо үнэнтэ патриодууд мүн.

Бүлэглэн ниидэлгээ гайхамшагаар дүүргээд бусаһан долоон космонавт—хани нүхэдэй, бодол нэгэтэнэй бата коллектив болоно. Эдэнэр Ленинэй агууехэ партиин багахан хубинь, замбуулиндахи коммунис ячейкын түлэлтэй байгаа. Арад зоннай баатарнуудаа хүндэлнэ, иимэ хүнүүд арадай алдар солонь, омогорхол найдалынь болоно бшуу!

Нүхэдүүд! Совет космонавтнуудай эрэлхэг зоригые, манай эрдэм болон техникын, промышленностиин, шэн габьяата совет хүнүүдэй ажалай амжалтануудые мүнөө бүхы дэлхэй һайшаан дурдажа байна. Долоон космонавтые һуулгаһан, замбуулинай совет гурбан онгосын бүлэглэн ниидэлгэ—научно-техническэ бодолой угаа ехээр хүгжэһэнэй, манай промышленностиин маша ехэ арга боломжотой байһанай, хүсэ шадалайнь ехээр ургаһанай үнэнтэ гэршэ болоно. Гурбан онгосые тон тодо мэргэнээр, адли зайтайгаар дэгдээһэн, газар дээрэхи объектнүүдтэй нягта холбоотойгоор онгосонуудые залан ниидхүүлһэн, урматай һайнаар газарта буулгаһан ушар хэдэ мянган хүнүүдэй ажалые тодо һонороор эмхидхэһэнэй эрхим жэшээ болоно.

Манай баатар габьяата хүдэлмэришэн ангиин нэрэ түрэдэ хүрэмэ түлөөлэгшэдэй—совет хүдэлмэрилэгшэдэй оролдолго хүсэлэлгэ ба техническэ үндэр дээдэ мэргэжэл шадабаринь совет замбуулинай эрдэм, техникын гайхамшаг туйлалтанууд дотор бэелэлээ олонхой. Эдэнэр лэ огторгойн һүртэ онгосонуудта хэрэглэгдэхэ металл бэлдэһэн, орёо нарин шухаг аппаратура бүтээһэн, хэмэл ододые, замбуулинай асари томо ракетэнүүдые хабсаргаһан байна. Зохёон байгуулхы, оролдосото ажалайнь түлөө тэдээндэ ехэ баяр хүргэе! Манай орон олон жэлдэ бэелүүлэгдэхээр хараалагдаһан замбуулинай үргэн программатай. Бидэ өөһэдын хараалһан замаар, сэхэ шууд, эршэмтэй дорюунаар дабшанабди. Совет космонавтика улам орёо зорилгонуудые шиидхэнэ. Түрүүшын хэмэл одонһоо, замбуулин соогуур ниидэлгын эхи табиһан Юрий Алексеевич Гагаринай түүхэтэ ниидэлгэһээ, замбуулинай дайда худар хүнэй гаралгаһаа захалаад, мүнөө замбуулин шэнжэлгын шэнэ шатада туласа хүрэжэ ерэнхэй байнабди.

Замбуулин шэнжэлгын талаар манай ороной туйлаһан амжалтанууд Газар дээрэ ажаллажа байдаг совет хүнүүдэй оролдолго хүсэлэлгөөр хангагдана. Эрдэмтэдэй, конструкторнуудай, инженернүүдэй, хүдэлмэришэдэй —энэ гайхамшаг ниидэлгэ бэлдэһэн, бэелүүлһэн бүхы хүнүүдэй шэн зоригто ажалай, оролдолго хүсэлэлгын, баатаршалгын ашаар замбуулинай онгосонуудай бүхэли отрядай гайхамшаг ниидэлгэ хангагдаа. Замбуулин шэнжэлэгшэ эрэлхэг баатарнуудые хүндэлэн ёһолжо байхадаа, совет хүниие, зохёон байгуулагша-хүниие үнэн зүрхэнһөө хүндэлнэбди.

Замбуулиндахи манай туйлалтанууд дотор совет эрдэмтэдэй, конструкторнуудай, инженернүүдэй уран мэргэн оюун бодол, техническэ сэсэн ухаан эли тодоор харагдана. Эдээндэ —оньһон нарин машинанууд ба аппарадуудые бүтээгшэдтэ, научно-техническэ хүгжэлтын туг баригшадта соло, магтаал!

Замбуулин шэнжэлхэ манай хараа зам—үндэһэн, гол зорилгонуудые эрдэм болон техникын үндэһэн асуудалнуудые шиидхэлгын зам болоно. Өөһэдымнай бүтээһэн замбуулинай онгосонууд—эрдэм наукын онгосонууд гэшэ. Эдэмнай научно-техническэ туршалгануудые хэхын тула замбуулин худар эльгээгдэнэ. Совет космонавтнар—эрхим шадабаритай шэнжэлэгшэд, эрдэмтэд, инженернүүд, мүнөө сагай тон нарин техникэ түгэс шудалһан, эрдэм наукын, Эхэ ороной, арад зоной аша туһада алба хэдэг, замбуулин шэнжэлэгшэ олон мянган хүнүүдэй түрүү отряд мүн.

Һаяхан дүүрээшэ ниидэлгын үедэ үргэн ехэ шэнжэлгэнүүд хэгдээ. Тиигэһэнэй үндэһөөр шэнэ үрэ дүнгүүд туйлагдаа, замбуулинай техникэ хүгжөөлгын шухала шата дабагдаа. Манай эрдэм наука замбуулинай дайдые үргэнөөр шэнжэлхэ шиидхэхы хэрэгсэлнүүдые—замбуулинай замаар удаан дабшаха станцинууд ба лабораторинуудые бүтээхэ ойртоо.

Һэлгэгдэдэг экипажнуудтай замбуулинай станцинуудые бүтээлгэ хадаа замбуулин худар хүнэй нэбтэрэн орохо гол ехэ зам болохо гэжэ совет наука тоолоно. Тиимэ станцинууд ондоо планетэнүүд тээшэ ниидэхын тула хэрэглэгдэхэ «Замбуулиндахи космодромууд», ниидэн дэгдэхэ талмайнууд боложо шадаха. Замбуулинай технологи ба биологи, медицинэ ба геофизикэ, астрономи болон астрофизикэ шэнжэлхэ эрдэм ухаанай ехэ лабораторинууд бии болохо. Замбуулинай станцинууд ба лабораторинуудые хүн бии болгохол байха гэһэн манай ороной гайхамшаг эрдэмтэ Константин Эдуардович Циолковскиин бодомжые бэелүүлхэ бодото арга боломжо мүнөө бии боложо байнхай.

Нүхэдүүд! Совет хүнүүд замбуулиниие анха түрүүн шэнжэлжэ эхилээ һэн. Замбуулинай шэнжэлэгдээгүй замуудые манай космонавтнууд эрэлхэг зоригтойгоор анха түрүүн нээгээ. Замбуулиниие шэнжэлгэ хадаа ажалша хүнэй аша туһада, дэлхэй дээрэхи амгалан тайбан байдалай аша туһада байгаалиин хүсэ ба жама ёһо шэнжэлхэ, ашаглаха агуу ехэ зорилго болоно гэжэ Советскэ Союз тоолоно.

Замбуулиниие амгалан хэрэгтэ ашаглахын лэ түлөө сэхэ шууд, шармайн тэмсэнэбди. Замбуулинда совет хүнүүдэй хэһэн шэнжэлгэ туршалгануудай үрэ дүн бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада зорюулагдана. Энэмнай дэлхэйн эрдэм, техникын хүгжэлтэ дэбжэлтэдэ оруулагдаһан манай хубита болоно.

КПСС-эй ЦК-гай, Верховно Соведэй, Советскэ правительствын нэрэ дээрэ аха дүү партинуудай, социалис оронуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, хилын саанахи гүрэнүүдэй ба ниитын бусад ажал ябуулагшадай эльгээһэн олон тоото амаршалганууд тэрээниiемнай мэдэрэлгын гэршэ болоно. Замбуулинай дайдые саашадаа шэнжэлхэ хэрэгтэ манай Эхэ ороной гаргадаг оролдолго хүсэлэлгые үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө үнэн зүрхэнэй баяр баясхалангай амаршалга эльгээгшэд бүгэдэндэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй даалгабаряар мэдүүлхыемни зүбшөөгыт.

Замбуулин шэнжэлгын талаар совет хүнүүдэй туйлаһан амжалтанууд бидэнэр бүгэдын дунда ехэ омогорхол үүсхэнэ. Гэхэтэй хамта, энэ талаар бусад оронуудай амжаһан туйлалтанууд тушаа ойшоолтойгоор хандадагбди. Американ космонавтнуудай һарада хүрэһэн гайхамшаг ниидэлгые һаяхан совет хүнүүд үнэн зүрхэнһөө амаршалаа һэн.

Замбуулин шэнжэлхэ хэрэгтэ улас хоорондын харилсаа холбоо байгуулхые хүсэдэгбди. Дэлхэйе тойрон ниидэхэ «Интеркосмос-1» гэжэ хэмэл одоной туһаламжаар хэгдэхэ шэнжэлгэнүүдтэ долоон социалис ороной—Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, Польшын, Румыниин, Советскэ Союзай ба Чехословакиин хабаадаһан ябадал, энэ хэмэл одые амжалтатайгаар табилгын гурбан «Союзай» ниидэлгэтэй тудалдаһан ушар—зохёон байгуулхы харилсаа холбооной һайн һайхан жэшээ болоно. Германиин Демократическа Республикада, Советскэ Союзда, Чехословакида бүтээгдэһэн приборнууд энэ хэмэл одон дээрэ тодхогдонхой.

Тиимэһээ социалис оронуудай аха дүү ёһоной харилсаа холбоон саашадаа гансашье Газар дээрэ бэшэ, мүн замбуулинай дайдада бэелүүлэгдэдэг болохонь.

Нүхэдүүд! Эрдэм болон техникэ хүгжөөхэ, тэрэ тоодо замбуулин шэнжэлхэ хэрэгтэ Советскэ Союзай туйлаһан гайхамшаг амжалтанууд манай ороной коммунизм тээшэ дабшаһан түүхэтэ дабшалтын хуулита үрэ дүн болоно. 52-дохи ойень совет арадай тэмдэглэхээ байһан Октябриин агууехэ революци баатар габьяата энэ зам нээһэн юм. Эн…
нинэй туг доро, Ленинэй…
тэлбэреэр—урагшаа …
дабшанабди.

Дэлхэйн эрдэм, техн…
шатануудта Соведүүдэй …
хыень Коммунис парти…
нэй үндэһэ һуури таби…
сэдэг, хүлеэдэг байһан …
тал бодолой агууехэ …
ороной эрдэм, техникы…
мые гинтүүлэн гэрэлүү…

Дэлхэйн соёлой туй…
ажалшадай аша туһа…
социализм социальна…
ческэ хүгжэлтэ дэбжэ…
түлхисэ хангаа. Общест…
гын дээдэ түхэл шэн…
циализм экономико, соё…
хүгжөөлгын, арад тү…
байгуулхы хүсэ бада…
хизааргүй ехэ арга бо…
лээ. Ажал эрдэм хоёр…
нягта, мүнхэ холбоо б…
лизмын үедэ түүхэдэ …
бэелүүлэгдээ.

Совет арад, социали…
арадууд, бүхы түрүү …
Владимир Ильич Лени…
100 жэлэй гайхамшаг …
байна.

Ленинэй энэ ой ол…
лай, политическэ эдэб…
хабтар ехээр бадаруул…
байһан лэ газартаа: …
дэ гү, али шэнжэлгэ х…
ри соо, колхозуудай …
али шахта дотор, газар…
замбуулинда—хаа хаа…
вахтада жагсаад, арад …
һайндэрые нэрэтэй со…
ха гэжэ шармайн эрм…
ригто совет долоон …
өөһэдынгөө ниидэлгые …
нэй 100 жэлэй ойдо …

Нүхэдүүд! Эрэлхэг …
таршалга гаргаһанайнь …
зоригто космонавтнууд…
Степанович Шониндо, В…
лаевич Кубасовта, …
Васильевич Фил…
Владислав Ни…
Волковто, Виктор Вас…
баткада Советскэ Союз…
рэ зэргэ олгохо, Ленин…
тан одон» медаль ба…
СССР-эй Верховно Сове…
мэй шиидхэһэн тухай …
сэхэмни ехэл аятай б…
бүгэдэндэ «СССР-эй …
навт» гэһэн нэрэ зэрг…
ветскэ Союзай Геройнуу…
талов Владимир Алекс…
сеев Алексей Станисла…
Верховно Соведэй Пре…
заар хоёрдохи «Алтан …
ляар шагнагдаба.

Замбуулинай дайдые …
лаар Эхэ оронойнгоо …
жалтатай дүүргэһэнтэ…
шагнал хайрануудта …
дашарамдуулан, хүндэ…
монавтнууд таанадые …
тиин Центральна Комит…
Верховно Соведэй …
СССР-эй Министрнүү…
үмэнэһөө, манай Эхэ ор…
дай үмэнэһөө халуун…
наб. Золтой жаргалтай, …
байхыетнай, агууехэ Э…
аша туһада ажалай …
нуудые туйлахыетнай …
лэнэртэтнай хүсэхыем…

Хүсэн түгэлдэр со…
хёон байгуулагша ара…
тогой!

Замбуулиниие шэн…
шэнжэлэгшэдтэ алдар …

Коммунис партиин—…
нэй партиин хүтэлбэ…
коммунизмын шэнэ …
шэ дабшая!

(Л. И. Брежневэй үг… ехэ анхаралтайгаар … шанга, үни удаан … нуул оло дахин бол…).

*

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнодо үгэ үгтөө.

Замбуулинай баатарнуудта хандан, ингэжэ хэлэбэ:

— Манай хүндэтэ космонавтнууд!

Хүндэтэ нүхэд. ханинар!

Хэдэхэн үдэрэй урда совет гурбан онгосын хамтадаа бүлэглэн ниидэлгын түрүүшынхеэ бэелүүлэгдэжэ байһан замбуулин тээшэ совет хүнүүдэй. хилын саанахи манай ханинарай, мүн бүхы хүн түрэлтэнэй анхарал хандуулагдаһан байгаа. Харин мүнөө бүхы дэлхэйн хүн зоной анхарал алдарта долоон космонавтые Эхэ ороной баяр ёһололтойгоор угтажа байһан Кремльдэхи Съезднүүдэй ордон тээшэ хандуулагданхай.

Замбуулинай дайдые шэнжэлхэ шэнэ шатада сэхэ хүргэһэн манай ороной гайхамшаг туйлалтанууд дотор Коммунис партиин, Совет гүрэнэй хүмүүжүүлһэн летчик-космонавтнуудай шадабари мэргэжэл, бэлиг, баатаршалга, шэн габьяань үргэнөөр бэелэн харагдаа. Эдэнэй баатаршалга ба илалтань манай эрдэм бэлигтэ конструкторнууд, эрдэмтэд, олон арбаад мянган инженернүүд болон хүдэлмэришэдэй ухаалан зохёохы. оролдосотой ажалаар бэлдэгдэһэн байна.

Совет арад баатар хүбүүдээрээ омогорхоно, Эсэгэ ороной эрдэм ба техникын хүгжэлтын түүхэдэ шэнэ хуудаһанай нээгдэһэндэнь омогорхоно. Агууехэ Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй—гайхамшаг ойн үдэрэй урда тээхи оршон байдалда энэ хуудаһанай нээгдэһэниинь бидэндэ илангаяа һайн һайхан байна.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй энээн тухай мэдээсэбэшье, замбуулинда гаргаһан баатаршалгые габьяагайнь ёһоор үндэрөөр сэгнэжэ, «Союз-6», «Союз-7», «Союз-8», гэжэ замбуулинай онгосонуудай бүлэглэн ниидэлгые амжалтатайгаар бэелүүлһэнэйнь түлөө, ниидэлгынгээ үедэ эрэлхэг зориг, баатаршалга гаргаһанайнь түлөө нүхэд Шонин Георгий Степановичта, Кубасов Валерий Николаевичта, Филипченко Анатолий Васильевичта, Волков Владислав Николаевичта, Горбатко Виктор Васильевичта Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгоод, Ленинэй орден, «Алтан одон» медаль барюулха, мүн тэдээндэ «СССР-эй летчик-космонавт» гэһэн нэрэ зэргэ олгохо гэжэ 1969 оной октябриин 22-ой Указаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиум тогтообо.

Советскэ Союзай Геройнууд. СССР-эй летчик-космонавтнууд нүхэд Шаталов Владимир Александровичые. Елисеев Алексей Станиславовичые «Алтан одон» гэжэ хоёрдохи медаляар шагнаба.

Зал соо нэрьемэ альга ташалган болоно.

— Хүндэтэ манай баатарнууд,—гээд Н. В. Подгорный үргэлжэлүүлбэ, — Эхэ оронойнгоо даалгабариие амжалтатайгаар дүүргэһэнтэйтнай, Совет гүрэнэй дээдэ шагналда хүртэһэнтэйтнай дашарамдуулан үнэн зүрхэнһөө амаршалхые, Ленинэй орденуудые, Советскэ Союзай Геройн тэмдэгүүдые—«Алтан одон» гэжэ медальнуудые, СССР-эй летчик-космонавтнуудай үбсүүндээ зүүдэг тэмдэгүүдые барюулхыемни зүбшөөгыт.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный зал соо байгшадай нэрьемэ альга ташалга доро замбуулинай баатарнуудта шагналнуудыень барюулаад, Эхэ оронойнгоо аша туһа… жалтануудые туйла…

— Совет арадта а…

— Ленинскэ парти… ло!

— Совет эрдэмтэд… ло, баатар космона… дар соло! гэһэн ба… зал соо зэдэлжэ үрг…

Кремльдэхи Съезд… шанда болоһон мити… гэжэ соносхогдобо. С… юзай гимн зэдэлнэ. … ниие шэнжэлэгшэ … нуудай хүндэлэлдэ… нэрьемэ альга та… хүсэтэйгөөр үргэлж…

КРЕМЛЬ СОО САЙЛАЛГА БОЛО…

«Союз-6», «Союз-7», «Союз-8» гэжэ замбуул… догдодог онгосонуудаар бүлэглэн ниидэлгые амжал… бэелүүлһэн космонавтнар нүхэд Г. С. Шонин, В. Н. … А. В. Филипченко, В. Н. Волков, В. В. Горбатко, В. А. … лов, А. С. Елисеев гэгшэдэй, эрдэмтэд, конструк… женернүүд, техникүүд, хүдэлмэришэдэй гайхамшаг … гын хүндэлэлдэ зорюулан, КПСС-эй Центральна К… СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Советскэ … ствын үмэнэһөө Кремльдэхи Съезднүүдэй ордон соо … 22-то сайлалга болобо.

Коммунис партиин. Совет гүрэнэй хүтэлбэр… «Союз-6», «Союз-7», «Союз-8» гэжэ онгосонуудай … дай гэшүүдые сутларагшад нэрьемэ альга ташалга…

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. … сыгин сайлалгада хабаадагшадта хандажа, амарш… хэлэбэ.

Сайлалга хани халуун оршон байдалда үнгэрэ…

АГДАЛНУУД
ДЭ БАЙХА
ГҮЙ

хэhэн бүтээhэн
гаа гээд партийна
сэгдээ. Теэд на-
лай үрэ дүнгые
м. Таряашад ур-
на. Ниитын мал-
эдхэгдэнэ, малай
жа дүүрэнэ. Энэ
мжэтэ колхозой
эй түрэhөөр 100
hэн социалис мү-
гээр хабаадалсаа.
ун бүхэн ажалай
н түлөө оролдожо-

hан зорилгонуу-
тэ илангаяа ар-
уд зоной дунда
мэри үргэнөөр
м. Мэнэ hаяхана
партийна суг-
мунистнууд ажал
рэнгыгээр хөө-

колхознай гүрэндэ hү худалдаха түсэбөө дүрбэн hараар уридшалан дүүргээ. Мяха худалдалгаар гурбан кварталай түсэб болзорhоо урид бэелүүлэгдээ. Ниитын малhаа түл олоор абтажа, тоо толгойнь олошороо. Ноохо худалдаха жэлэй түсэб үлүүлэгдээ,—гэжэ партийна бюрогой секретарь нүхэр Н. В. Козлов элидхэбэ.

Иимэ амжалта туйлаха хэрэгтэнь коммунистнууд ямар хүдэлмэри ябуулааб? Тэдэнэр ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаhан. Партиин гэшүүн бүхэн даажа байдаг ажалдаа жэшээ харуулхынгаа хажуугаар, партийна эхин организацинуудайнгаа даалгабарие hайнаар дүүргэжэ байгаа. Энэ жэлдэ мал ажалда, таряан ажахыдань олон коммунистнууд хүдэлжэ, ажалаа бүтээсэтэйгээр эмхидхээ. Коммунист бүхэн политическэ hуралсалда ябажа, эрдэм бэлигээ дээшэлүүлээ. Урдань ажахын үйлэдбэриин гол хүдэлмэридэ ябадаг коммунистнуудай олонхинь продукциин өөрынь үнэ сэн хаанаhаа дээшэлнэб, тэрэниие ямар аргаар хямдаруулхаб гэжэ hайса бодожо шадагшагүй hэн. Харин мүнөө экономикын асуудалнууд гүнзэгыгөөр шудалагдажа, колхозой олзо доход ургана. Ниитын мүнгэ зөөри алмалтатайгаар гаргашалагдадаг болоо. Тиимэhээл энэ жэлдэ артелиин бүхы hалбаринууд олзотой гаража байна. Хэрбээ урдань гүрэндэ hү худалдалгаhаа пэгэшье түхэригэй сэбэр олзо ородоггүй байбал, жэлэй эхинhээ хойшо гурбан мянга шахуу түхэригэй сэбэр олзо абтаhан. Гахайн мяха гүрэндэ худалдалгаhаа жара гаран мянган түхэригэй олзо орос. Мал ажалай hалбаринууд олон янзын шэглэлтэйгээр эрхилэгдэжэ байна. Тус колхоз саашадаа үнеэдэйнгээ үүлтэрые hайжаруулха зорилготой. Гансахан мүнөө жэлдэ үнеэн бүриhөө 2 мянган килограмм хүрэтэр hүн hаагдаха. Энээниие пёдондоноитой сасуулхада, найман зуу гаран килограммаар ехэ болоно бшуу. Гүрэндэ худалдагдаха эбэртэ бодо мал, гахайнууд промышленна аргаар шахан таргалуулагдаха. Колхоздонь галуу, нугаhан үсхэбэрилэгдэжэ, жэлдээ 100—150 мянган шубуун гүрэндэ худалдагдаха юм.

Колхозой коммунистнуудай иимэ ехэ зорилго тухайгаа хөөрэлдэжэ, тэрэниие бэелүүлхын тулада зонойнгоо бүхы хүсые элсүүлжэ байхадань, hайшаалтайшье гээшэ. Теэд партийна суглаан дээрэ дутуу дундануудшье hайса элирүүлэгдээ. Илангаяа колхозой үйлэдбэриие эрхилжэ байhан хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй хангалтагүйгөөр ажаллажа байhаниие олон коммунистнууд шүүмжэлбэ. Зарим мэргэжэлтэд партиин зэргэдэ байгаад, даадаг уялгадаа харюусалгагүйгөөр хандана. Артелиин үнинэй гэшүүн, коммунист Я. Е. Брылев үгэ абахадаа:

— Колхозойнгоо ажал хүдэлмэридэ түрүү онол аргануудые, эрдэм ухаанай туйлалтануудые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ мэргэжэлтэдэй горитой оролдолго гаргадаг haa, амжалтамнай бүри ехэ байха hэн,—гээд хэлэбэ. Юуб гэхэдэ, тус колхоздо племенной хүдэлмэри үшөөл мууса эмхидхэгдэнэ. hаалиин фермэнүүд хүсэд hайнаар оньhожоруулагдаха аад, биратай юумэн хэгдэнэгүй. Эдэ бүгэдые нэн түрүүн колхозой мэргэжэлтэд—зоотехнигүүд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд бэелүүлхэ уялгатай бшуу. Артелиин главна зоотехник, коммунист нүхэр Оленниковзооветмэргэжэлтэдэй ажалые хангалтагүйгөөр ударидана гэжэ нүхэр Брылев шүүмжэлээ.

— Манай колхозой мэргэжэлтэд саарhа дансаяа бүридхөөд лэ байлсаhаа бэшэ, артелиинтэ үйлэдбэриие хүгжөөхын тулада эмхидхэлэй хүдэлмэри багаар ябуулна,—гэжэ коммунист В. П. Варфоломеев суглаан дээрэ ажаглаба. Мүнөө жэлдэ ган гасуур байбашье, колхозой зарим полинуудhaa гектарай 13—14 центнер таряан хуряагдаhан. Теэд зэргэлээд байhан участогуудhaaнь 5—6 центнер абтаа. hаалиин фермэнүүдшье адлихан эрхэ байдалда байгаад, нэгэниинь hү ехээр hаана. Хайшан гэхэдээ тиигэнэб? Энээнэй шалтагааниие мэргэжэлтэд лэ элирүүлхэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые хэрэглэхэ, фермэ, бригада бүхэнэй ажалые эрдэм ухаанай үндэhөөр эрхилхэ арга олгохо байгаа. Мүнөө жэлдэ малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл ехэ дутуу дундануудтай. Эбэртэ бодо малай гүүртэнүүдтэ, хонишодой бригадануудта үбhэ тэжээлынь хүсэд зөөгдэжэ абтаагүй байна. Мал ажал дээрэ хүдэлхэ хүнүүд дуталдана. Энээниие хэп харалсажа, хэмжээ абаха зэргэтэйб?

Суглаан дээрэ коммунистнууд И. М. Калашников, Г. З. Сибигатулин гэгшэд мал ажалай болон таряан ажалай продуктнуудай өөрынь үнэ сэнгые горитой хямдаруулха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар саашадаа ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ ёhотой гэжэ тэмдэглэбэ. Колхознигуудай дунда үзэл сурталай хүдэлмэри hайжаруулха тухай коммунистнууд А. К. Федоров, С. Е. Брылев болон бусадууд хэлээ.

Артелиин коммунистнууд тоосоото-hунгалтынгаа суглаанда эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй алдарта ойе угтуулан, ажахынгаа экономикые hайнаар хүгжөөхэ, энэ жэлдэ ниитынгээ hалбаринуудые олзо доход ехэтэй болгохо гэжэ нэгэн hаналтайгаар шиидхэбэ.

Г. ЩЕПИН.

Мухар-Шэбэр.

Тимлюйн асбесто-цементнэ заводто мэргэжэлээ эрхимээр шудалhан хүдэлмэришэд олон. Орёо оньhон түхеэрэлгэ даажа абаад, тэрэниие залажа байдаг оператор Надежда Андреевна Дудникова тэдэнэй нэгэн болоно. Энэ урагшаа hанаатай, hүбэлгэн бэрхэ эхэнэр үшөө гурбан ондоо мэргэжэлтэй юм. Коммунис ажалай ударник Надежда Андреевна Дудникова халаанайнгаа даабариие ходоодоо 110—115 процент хүрэтэр дүүргэдэг. Ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хандадаг тула суг хүдэлдэг нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болоhоор үнинэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Надежда Дудникова ажалдаа.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

ШАЛГАЛТЫН ШАНАР БА ҮРЭ

дай бүхэсоюзна
ртоо. Мүнөө оро-
ахын артельнүү-
лхозой Жэшээтэ Ус-
е хамтынгаа суг-
зүбшэн хэлсэжэ,
өөhэд өөhэдынгөө
далнуудые оруул-
нютагуудай ажал-
нуудай бүхэсоюзна
дэ зорюулан, үр-
мүрысөө эмхидхэ-
ахын продукци бү-
дбэрилдэг болохын
гаа бүтээсэ дээшэ-

нууд дээрээ колхоз-
шээтэ Уставайнгаа
рб олон нэмэлтэ ду-
оруулна, зарим
в зүбшэн хэлсэхэ-
ажаглалта хэнэ. Эдэ
дые согсолон хараад
haa, колхозой гэ-
бүридхэхэ, шалгаха
уулха асуудалда
хандуулна. Жэ-
проектдэ колхоз-
улhан эдэ дурад-
байдалай жэшээ дээ-
лэнхэй. Юуб гэхэдэ,
мотор ниитын зөөри
ал хуурмаг, хулгайн
лдэг хүнүүд үшөөл
Тиимэhээ колхоз-
бүридхэхэ, шалгаха
гол анхаралаа
хүү.
ЦК-гай октябриин
Пленум дээрэ нүхэр
рое ажахыда дутаг-
шиидхэгдээгүй асуу-
байныe заахан
дутагдалнуудые,
асуудалнуудые
колхозуудай шалгал-
болон органууд эли-
ха ёhотой. Тиимэhээ шалгалтын комиссиин гэшүүд ороохо таряа, мяха, hү, ноохо үйлэдбэрилгэдэ гаргаха гаргаша уридшалан зүбөөр тоолон гаргаха экономическа эрдэмтэй байха ёhотой. Гадна тэдэнэр агрономическа болон зоотехническэ эрдэмтэй, техникэ хадагалха, тэрэниие ашаглаха, ажалай түлөөhэ гуримшуулха, статистическэ болон бухгалтерска тоо бүридхэхэ хэрэг хүсэд hайнаар мэдэхэ уялгатай. Тэдэнэр ядахын сагта мүнгэн зөөриие ажахын үйлэдбэридэ зүбөөр хэрэглэхэ асуудалнуудые hайнаар мэдэхэ ёhотой. Колхозуудай шалгалтын комиссиин гэшүүд болон тоо бүридхэгшэд ядахын сагта тусхай дунда hургуулиин эрдэмтэй байха зэргэтэй. В. И. Ленинэй хэлээшээр «хүнэй hэбхи хооhон үгэдэ этигэхэгүй, hэшхэлээ тэбшэхэгүй, найдалтай хүнүүд «шалгалтада» хабаадаха болоно.

Зүгөөр зарим колхозуудта шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэдые, мүн гэшүүдые hунгаха асуудал hайнаар анхарагдапагүй гэжэ олон жэлнүүдэй ажаглалтанууд гэршэлэнхэй. Тэдэнэй ажалайнь шанарые абажа хараха болоо haa, бирагүй байна. Ганса шалгалтын комиссинуудай гэшүүдэй эрдэмые абажа харабал, тэдэнэй 45 процентнь эхин, 36 процентнь үшөө дүүргэгдээгүй дунда, 10 процентнь миил дунда, 8 процентнь тусхай дунда hургуулитай байна. Эдэ комиссинуудта оройдоо 18 процентнь мэргэжэлтэд, 0,8 процентнь экономистнууд hунгагдана. Хараад үзэхэдэ, энэмнай гайхамаар гээшэ ааб даа. Шалгалтын комиссиин гэшүүдэй аяар 82 процентнь эрдэм мэргэжэлгүй хүнүүд болонс. Эдэнэй ажалайнь намтарые абажа хараха болоо haa, оройдоо 58 процентнь хоёр, 24 процентнь хоёрhоо—табан, нүгөөдэ 18 процентнь табан жэлhээ дээшэ шалгалтада хабаадаhан хүнүүд байна. Шалгалтын комиссиин иимэ бүридэлтэй байhан дээрэhээ шалгалта тон муугаар хэгдэнэ гэхэдэ алдуу болохогүй. Эхин hургуулитай хүнүүдhээ бүридэhэн шалгалтын комисситай колхозууд республика доторнай захаhаа. Иимэрхүү байдалые бэшэшье область болон хизаарнуудта хаража болоно. Тиимэhээ колхозой Жэшээтэ Уставай проект зүбшэхэдөө, артельнүүдэй шалгалтын аппарадые шангадхаха, шэнээр бүридүүлхэ асуудал табигдана.

Жэшээнь, Саратовска областиин Базарно-Карабулакска районой «Россия» артелиин гэшүүн нүхэр Воробьев өөрынгөө олон жэлэй дүршэл тухай «Сельская жизнь» газетын августын 9-нэй номерто бэшэхэ зуураа, шалгалтын комиссиин хүдэлмэри тушаа hанамжа дурадхалнуудаа ниитэлээ. Нүхэр Воробьев шалгалтын комиссиин гэшүүдэй колхозой түрүүлэгшын, правлениин заабаряар хүдэлдэгые, өөрын тиимэ ехэ эрхэгүй байдагые заахан байна. Тиимэhээ нүхэр Воробьев колхозой шалгалтын комиссиhaa гадуур аймагай үйлэдбэриин управлениин дэргэдэ шалгалтын таhаг байгуулха дурадхал оруулна.

Энэ асуудал тушаа «Учёт и финансы в колхозах и совхозах» гэжэ журналай 1969 оной дүрбэдэхи номерто Калугын хүдөө ажахын областной управлениин хүдэлмэрилэгшэ В. В. Пенько статья толилуулаа. Тиихэдээ колхозуудай мүнгэн зөөри үйлэдбэридөө ашаглаха ажал ябуулгые аймагуудай үйлэдбэриин управленинүүдтэ түблэхэ тухай асуудал табиhан байна. Эндэхи шалгагшад колхозуудай жасаhaa салин абахаар хараалагданхай. Харин Краснодарска хизаарай Славянска үйлэдбэриин управлениин главна бухгалтер М. П. Краснов колхозуудай хамтын советэй шиидхэбэриин ёhoop управлениин дэргэдэ дүрбэн ажахыда нэгэ бухгалтер-шалгагшые томилбол таарамжатай гэжэ дурадхана. Энэ бухгалтер-шалгагшын колхозуудта тон ехэ туhатай, ашагтай байхань эли.

Минии, намтай суг хүдэлдэг нүхэдэймни hанахада, колхозой мүнгэн зөөриие үйлэдбэри дээрэ хэрэглэхэ ажал ябуулгын шалгалтые түблэхэ асуудал тон зүбтэй болоно. Зүгөөр манай республикын эрхэ байдалые хараадаа абажа, энээниие үйлэдбэриин управленинүүдтэ бэшэ, харин Хүдөө ажахын министерствын дэргэдэ байгуулаа haa, яhала зохид гэжэ hанагдана. Хүдөө ажахын министерствэдэ мүнөө гансал совхозуудай шалгалтын комиссинууд түблэгдэнхэй. Колхозуудай демократи эбдэнгүй, аймагуудай үйлэдбэриин управленинүүдэй эрхые хубилгангүй, найман артельдэ—энэ талаар Хүдөө ажахын министерствын дэргэдэ нэгэ ахалагша экономистые гү, али нэгэ ахалагша бухгалтер-шалгагшые байлгахада яаха юм. Хизаарай, областиин хүдөө ажахын управлениин ба республикын хүдөө ажахын министерствын дэргэдэ колхозуудай мүнгэн зөөри үйлэдбэридэ ашаглалгые шалгаха комисси байгуулхадаа ашагтайшье, шалгалтань шанартайшье байха. Тиихэдэ шалгалтын энэ комиссиин гэшүүдтэ тиимэ ехэ салин хүлhэн гаргашалагдахагүй. Ажахынуудта энэ хэрэг бүри урагшатай ябуулагдажа, олзо доходынь нилээд нэмэхэ болоно. Гадна энэ колхозуудай шалгалтын комиссинууд заабари, захяа үгэхэдөө ехэ туhатай байха юм.

Аймагуудай хүдөө ажахын управленинүүдэй дэргэдэ нэгэ нэгэ ахалагша бухгалтер-шалгагша гү, али ахалагша экономист-шалгагшые бариха болоо haa, манай республика дотор иимэ мэргэжэлтэй 14 хүн хэрэгтэй болоно. Харин Краснодарска хизаарай Славянска аймагай управлениин жэшээгээр бухгалтер-шалгагшадые томилхо болоо hаамнай, аяар 18 мэргэжэлтэ хэрэгтэй. Харин хизаарай, областиин, хүдөө ажахын управлениин автономито республикын Хүдөө ажахын министерствын дэргэдэ манай дурадхалаар нэгэ таhаг байгуулжа, жэлдээ гүрэнэй предприятинуудай шалгалтадал адляар нэгэ дахин колхозуудай мүнгэн зөөриень шалгадаг болоо hаамнай, 8—9 хүн хэрэгтэй. Энэ аппарадай ажалые зүбөөр эмхидхэбэл, хахадаарнь хорооходо хамаагүй.

Хүдөө ажахын министерствын дэргэдэхи энэ аппарадай хүдэлмэрилэгшэд колхозуудай шалгалтын комиссиин гэшүүдтэй шалгалта хэжэ, артелиин правлениин, артелиин гэшүүдэй урда хэhэн ажал тухайгаа тоосожо, энээнээ аймагай хүдөө ажахын үйлэдбэриин управленидэ мэдээсэжэ байха ёhотой.

Тиимэhээ колхозой Жэшээтэ Уставай проект дотор республикын Хүдөө ажахын министерствын, хизаарай, областиин хүдөө ажахын управлениин дэргэдэ колхозуудай мүнгэн зөөри үйлэдбэридөө ашаглаха хэрэгые жэлдээ нэгэ дахин шалгажа, байха, ажахынуудай шалгалтын комиссинуудта туhалжа байха бүлэгүүдые байгуулха, тэдэниие колхозой шалгалтын комиссинуудай үмэнэhөө hунгаха тухай дурадхал оруулнабди.

Эдэ бүгэдын ашагтай байhые совхоз болон бэшэшье организацинуудые түблэн шалгаха дүршэл дээрэhээ ажаглааб. Иимэ таhаг республикадамнай гурбан жэлэй саада тээ аймагай үйлэдбэриин управленинүүдэй ахалагша бухгалтер-шалгагшын тушаал хорoожо байгуулагдаа hэн. Нигэжэ шалгагшадай тоо 20 процентээр доошолжо, энэ ажалай ашаг үрэнь яhала дээшэлээ бэлэй. Тэдэнэр совхоз болон предприятинуудые шалгахадаа үйлэдбэриин управленинүүдтэй хэлсэжэ, ажалайнгаа үрэ дүн совхозой дирекциин зүблөөн дээрэ табижа, бии байгаа дутагдалнуудые усадхаха зам заадаг hэн.

Республика доторнай Хүдөө ажахын министерствын дэргэдэ иимэ таhагуудые байгуулаа haa, колхозууд яhала бариишатаха гэжэ hанагдана.

И. ТЫЖЕБРОВ.
Буряадай АССР-эй Хүдөө ажахын министерствын шалгалтын таhагай начальник.

ВИТАМИННА ТАЛХАН АДХАРНА

ФОТОРЕПОРТАЖ

Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой хоёрдохи отделенидэ «АВМ-04» түхэлэй витаминна талха үйлэдбэрилдэг тусхай түхеэрэлгэ тодхогдоо. Тэрэниие совхозой хүдэлмэришэн Касим Хатимович Хатимов хүтэлбэрилнэ. Тэрээнтэй хамта үшөө хоёр хүн ажаллана. Гадна сүлөөтэй сагтаа hургуулиин hурагшад тэдэндэ туhалдаг байна. Тэдэнэр хори гаран тонно энэ шэмэтэ тэжээл бэлдээд байнхай. Тусхай даалгагдаhан «Беларусь» трактор зелёнко болон ногоон набшаhа асардаг. Тэрээниень тээрмэдэн, хоног соогоо тонно хахад шахуу витаминна талха үйлэдбэрилнэ. Тэрэ талханиинь Захааминай аймагай Баян-Голой совхозой малшадай үүсхэл дэмжэн ажаллажа байhан эндэхи малшадай уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэ ехэхэн нэмэлтэ болохонь дамжаггүй.

«АВМ-04» түхэлэй түхеэрэлгэнүүдые малай фермэ бүхэндэ тодхохо арга нүхэсэл бии гэжэ дүй дүршэл харуулаа. Тиимэhээ аймагай бусадшье ажахынууд витаминна талха татаха иимэ түхеэрэлгэ тодхоhой гэжэ хүсэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Түхеэрэлгые даагша К. Хатимов. 2. Тээрмэдэдэг машинын юрэнхы түхэл. 3. В. Юнусов В. Балаганский хоёр бэлэн талха хаража байна.

С. ЦЫДЫПОВ.

hҮНЭЙ ШАНАР hҮРХЭЙ БЭШЭЛ

Тээ мэндэ Хэжэнгэ тосхоной Колхозно үйлсөөр яларма сагаан фляганууды(е) ашаhан машина ябаа бэлэй. Тэрээн дээрэ байhан нэгэ залуу хүбүүн: «Хэндэ hүн хэрэгтэйб?!» гэбэ. Үнэхөөрөөшье, тэдэнэр машинаяа байлгаад, үйлсын тэгэндэ базаар дээрэхидэл наймаа эхилбэ гээшэ. Гушан литрэй флягаар дүүрэн hүн оройдоол гурбахан түхэригөөр хүнгэн олзодо дуратайшуулай гарта орожо байба. Тиихэдэнь лэ бидэ гайхаа бэлэйбди. Яахадаа, хаанахи hүн иимэ үнэгүйгөөр гар узүүрэй наймаан болоолтойб? Ушар унгиинень hурагшалхадамнай, hү наймаалагшалнай «Октябриин 50 жэл» совхозой нэгэдэхи отделениин жолоошод байшаба. Юушье наймаалхадаа, өөhэдынгөөл ухаанай гүйсөөр тиигэжэ ябаа юм байна. Теэд яахаб! Залуу хүбүүдые үлүүсэ шүүмжэлээд яалайб? Магадгүй тэдэнэр зүбшье юумэ хэжэ болоо.

Теэд яахадаа ниитын малhaa haагдаhан hүн үйлсэдэ наймаан болохо болоо юм?

Ушар удхыень элирүүлхэ зорилгоор Хэжэнгын тоhоной завод ошобобди. Тэндэhээл үнөөхи залуу жолоошоднай гаража ошоhон байба. Арай гэжэ асараа болоhон hүниинь голоогдоо бшуу.

Лаборантка тушаалтай, харахан нюдэтэй Людмила Суворова гэжэ басаган ингэжэ ойлгуулна:

— ГОСТ-до таараагүй.

Зүбынньшье аргагүй. Юуб гэхэдэ, аймагай ажахынуудhaa асарагдаhан hүн ехэнхи ушарта муухай байдаг. Заримдаа ээдэнги шэнжэтэй гэжэ тодорхойлогдодог. Жэшээлхэдэ, нэгэдэхи бүлэгтэ ороход шанартай hү Хэжэнгын зургаан совхозой алиниинишье асардаггүй шахуу. Хоёрдохишье бүлэгтэ оромоор hүн хаа яа эндэ үзэгдэнэ. Тиимэhээл ажахынуудай hүн эгээн муу гэжэ тоотой гурбадахи бүлэгтэ бүридүүлэгдэжэ абтана.

«Гурбадахишье бүлэгтэ ороhоор hү асараа haaнь, болоо гэжэ hанагшабди»,—гэжэ эндэхи заводой технолог Клавдия Шурыгина, мастер Виктор Бондаренко гэгшэд мэдүүлнэ. Үнэхөөрөөшье, жэлэй эхинhээ хойшо шанар муутай дээрэhээнь Хэжэнгын совхоздо 16 центнер, «Первомайский» совхоздо 6 центнер, Худанай совхоздо 17 центнер,

АНХАРМААР АСУУДАЛ

Чисаанын болон Загаhатын совхозуудта туд-тудтань 8—8 центнер hүн бусаагдаа. Эдэ бусаагдаhан hүыень хамталхада, аяар 60 шахуу центнер болоно. Нилээд лэ ехэ бэшэ гү! Тэрэшэлэн ээдэхэеэ hанаhан дээрэhээнь гэхэ гү, али кислотностиинь ехэhээ боложо, баhал айхабтар ехэ hүн хии хооhон hалана. Ганса Хэжэнгын совхоздо 14 центнер hүн бусаагдаа. Энээнhээ боложо ажахынууд нилээд ехэ мүнгэнэй гай гарзада ороно бшуу.

Теэд хэды ехэ hүн байрадаа гутана гээшэб? Эдэ бүгэдые хараадаа абаа haa, Хэжэнгын аймагай ажахынууд hү гүрэндэ тушаалгаар нилээд ехэ ашаглагдаагүй арга боломжотой байна. 9 hарын дүнгөөр аймаг бүхыдөө hү гүрэндэ тушааха түсэбөө 111 процент дүүргэнхэй. Иимэ үрэ дүнгынь яажа туйлагдааб? Үнэн дээрээ. «Первомайский» болон Загаhатын совхозууд гүрэндэ hү тушааха түсэбшьегүй haa, тушаагаад лэ байдаг. Эдэ хоёр совхозой hүн нэмэрнин ашаар аймагай түсэб бүхыдөө дүүргэгдэшөө бшуу. Тиимэhээнь лэ hүнэй шанар hүрхэй бэшэ гэжэ тодорхойлоод, тэрэнэй ямар шалтагаанhaa дулдыдадагые элирүүлхэ зорилгоор Хэжэнгын совхозой гүүртэнүүдээр ябабабди.

Толгойн гүүртэ. Эндэ байра байдалынь хангалтатай сэбэр. hү хүргэдэг түхеэрэлгэньшье гэмгүй хүдэлдэг. hаалишадыньшье сагаан халаад нэмэргэтэйнүүд. Фляганууд ыньшье, бусад амhартануудыньшье нарин нягтаар угаагдажа байдаг. Зүгөөр үнеэдэйнгээ дэлэн угаадаг заншалгүйнь тон муу. hүеэ муугаар, хайша хэрэгээр шүүрдэнэ гэжэ заамаар.

Красный Яр. Эндэ байра байдалынь толгойнхиhоо hүрагтүй муу. Техническэ вазелинай үгы дээрэhээ hаалишад үнеэдэйнгээ хүхэндэ солидол түрхидэг заншалтай. Мылэшье эндэ үгы. Халаадууд харагданагүй. hаалишадай үмдэхэ резиновэ сабхинууд байхагүй. Иимэ эрхэ байдалда сэбэр, шанартай hүнэй абтахагүй байhаниинь мэдээжэ ааб даа. Хэжэнгын совхозой хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд hү hаалиингаа фермэнүүд дээгүүр ябадаг, энэ байдалыень харадаг бээ. Теэд хэзээ хэмжээ абаха юм. Ажал дээрэ сахигдаха ариг сэбэрэй эдэ, балайшье орёо бэшэ эрилтэнүүдhээ дулдыдан, ажахынуудта гарза хэгдэнэ, hүнэй шанар эрид доошолно гэжэ яажа мартажа бололтойб.

..Хара үглөөнhөө эхилээд Хэжэнгын гол тоhоной заводой хашаа руу hү шэрэдэгшье, мүн ашаанайшье тэжэгэр-тэжэгэр машинанууд hубарин ороно. Аймагай бүхы ажахынууд эндэ hүеэ тушаана бшуу. Тэдэнэй жолоошод: «Абаха гээшэ гү, али үгы гү?»—гэhэн таабарита бодолдо эзэлэгдэнэ. Теэд ингэжэ жолоошодой таабари болгожо ябахагүйн, үнгэржэ ерэхэдээ үйлсөөр ниитынгээ малай hү наймаалхагүйн арга юун бэ гэжэ ажахын хүтэлбэрилэгшэд бодомжолно гээшэ гү?

А. ЖАМБАЛДОРЖИЕВ,
манай тусхай корр.

33 ЖЭЛЭЙ СААДА ТЭЭ УЛААН-ҮДЭҺӨӨ ТАБАН БАСАГАДНАЙ МОСКВА ЗОРИН МОРДОО ҺЭН

БАСАГАДАЙМНАЙ БААТАРШАЛГА

Тэрэ дурасхаалта үдэрһөө хойшо эгсэ 33 жэл үнгэрбэ. 1936 оной октябриин 22-ой сэлмэг, наратай үдэр Улаан-Үдын Революциин талмай дээрэ баяр ёһололой оршон байдалда үнгэрһэн үдэшэлэгын һүүлээр манай эрэлхэг зоригтой табан басагад Улаан-Үдэһөө Москва хүрэтэрхи зайе ябагаар, санаар гаталхаяа холын замда мордоо бэлэй.

Энэ хадаа добтолгото гушаад оной үедэ, гэрэлтэ һайхан шэнэ ажабайдалай дүлэнэй хаа хаанагүй соробхилон байха үедэ болоһон түүхэтэй. Үргэн дэлюун Эхэ орон доторнай стахановецуудай хүдэлөөн, алдарта челюскинцүүдэй баатаршалга ба шэн зоригто эхэнэр летчигууд Осипенко, Гризодубова, Раскова гэгшэдэй туйлаһан шэнэ шэнэ гайхамшагта туйлалтанууд улам эршэтэйгээр эбхэрэн байгаа.

Улаан-Үдэ—Москва гэһэн маршрудаар холын аянда мордоһон эдэ табан басаганай үүсхэл совет хүнүүдэй социализмын үндэһэ һуури табижа байһан эгээл энэ баатаршалгын жэлнүүдтэ түрэһэн юм.

Иимэ холын хүшэр бэрхэтэй аян замда ами наһаяа хайрлангүй зорюулагшаднай хэд бэлэй? Юрын лэ залуушуул: колхозница Мария Хахалова, ЛВРЗ-гэй инструментальна цехэй слесарь Софья Тыхеева, театральна хүгжэмэй училищиин һурагшад Елизавета Константинова, Надежда Сункуева, физкультурын инструктор Вера Любимская гэгшэд байһан юм.

Эдэнэрэй урда нилээд олон бэрхэшээлнүүд ушараа. Тэдэнэр түрүүшынгээ мянгаад километр зайе үдхэн шэрэнги, намаг соогуур, Байгал далайн эрьедэхи шобхо үндэр саһан дуулгатай уулануудай шэлэнүүдээр, гүн гүнзэгы жалгануудай эрьеэр зурыһан ангуудай зүргөөр ябажа гаталба.

Уданьшегүй эдэ табан басагаднай Эрхүү, Черемхово хотонуудые хойноо үлөөжэ, Нижнеудинск шадар хүрэжэ ерэбэ. Эгээл эндэ хүрөөд ябахадань, түрүүшын саһан унаа һэн. Тэрэ жэлэй үбэл урдынхиһаа хүйтэн, саһа ехэтэй, һалхи шуургатай байжа, аяншадые нилээд тухашаруулаа.

Барабиин тала гаталалга эгээл хүшэр хүндэ бэрхэшээлнүүдэй нэгэн байһан юм. Январиин 2-ой үдэр Барабиин талада хүрэмсөөрнь, няалдамхай үдхэн саһан орожо, ехэ шуурган буугаа бэлэй. Энэ үдэр бүхы ажамидарал зогсоһон мэтэ байгаа һэн.

Хэды тинбэшье һаань, эрэлхэг зоригто басагаднай саһата шуурганай урдаһаа үбдэг тулама хүр саһа махажа, гансал урагшаа шуумайгаа һэн. Эдэнэр иимэ хүшэр хүндэ сагай тохёолдоходо, өөрынгөө дуратай дуун—совет засагай шэн зоригто залуушуулай дууладаг дууе шэнхинэсэ дуулалдажа, бэеэ һамаарууллдаг, хүсэл зоригоо батадхадаг байһан юм.

Хото городууд, һуурин тосхонууд хойно хойноһоо һубарилдан үнгэржэ, эдэнэрнай урагшаа дабшажал ябаба. Теэд ямар тиимэ хүсэн тэдэнние урагшань тэгүүлээ гээшэб? Эдэнэй баатаршалгые бүхы оромнай хаража, хүсэл зоригыень хатуужуулдаг байгаа. Хүрэжэ ерэһэн тосхон, һуурин бүхэндэнь хүндэтэйгөөр хүлеэжэ, хани халуунаар угтадаг, үдэшэдэг бэлэй.

«Ниислэл хотымнай эгээн ехэ гудамжануудай нэгэн—Ленинэй нэрэмжэтэ үйлсэдэ электрын лампочкануудаар гэрэлтүүлэгдэһэн асари томо карта үлгөөтэй байгша һэн. Эндэ үдэр бүри баатар басагадай гаталһан зам алгадгүй тэмдэглэдэг байһан юм» гээд Улаан-Үдэдэ үнинһөө хойшо ажаһуугшад хөөрэдэг.

— Чувашай автономито республикын газар дээрэ ябахадамнай нэгэ иимэ мартагдашагүй уулзалга болоһон юм,—гээд тэрэ үеын баатарнуудай нэгэн, мүнөө Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай проректор Софья Тыхеева хөөрэнэ.—Видокатов тосхоной дэргэдэ манине үй түмэн хүнүүд эгээл хүндэтэй айлшад шэнгеэр тиихэдэ угтаа һэн. Эндэхи һургуулиин пионернүүдэй отрядай барабанай зэдэлээн, горнын хонгёо абяан доро тосхоной багахан талмай дээрэ хүрэжэ юрөөгөө.

1937 оной мартын 6-да эрэлхэг зоригто табан басагаднай одоошье Москвагай «Динамо» стадиондо хүрэжэ ерээ бэлэй. Тэдэнэр 93 үдэрэй (амарһыень тоолонгүй) туршада аяар 6045 километр зайе гаталаа. Ингэжэ Буряадаймнай комсомол табан басагад гайхамшагта аяншалгаяа дүүргэһэн байна.

Энээнһээ урид иимэ ехэ зайе гаталхаар хэншье зүрхэлөөгүй байһан. Эрэлхэг зоригтой манай басагадай туйлаһан, түүхэдэ үзэгдөөгүй баатаршалга гансашье Буряадтаа бэшэ, мүн орон дотороо суурхаа һэн.

«Улаан-Үдэ—Москва» гэһэн маршрудаар ехэ илалта туйлаһан манай табан басагадай шэн зорилгые гүрэн түрэмнай үндэрөөр сэгнэжэ, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор шагнаа.

Табан басагадаймнай баатаршалга мүнөө үеын залуушуулай дунда физкультура, спорт, гол түлэб санашадай спорт үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ аргагүй ехэ нүлөө үзүүлээ гэжэ тэмдэглэлтэй.

Ехэ дайнай урдахи жэлнүүдтэ Буряадаймнай ажалшадай табанай нэгэн санаар һолжоржо шадаха дүүрэн аргатай байһан. Тиимэһээ саһа ехэтэй үбэлэй үедэ ажалда ошохо, ерэхэдээ гансал санаар ябадаг байһан юм. Гадна республикымнай санашад мүрысөөнүүдтэ горитойхон дүнгүүдые туйлагша һэн.

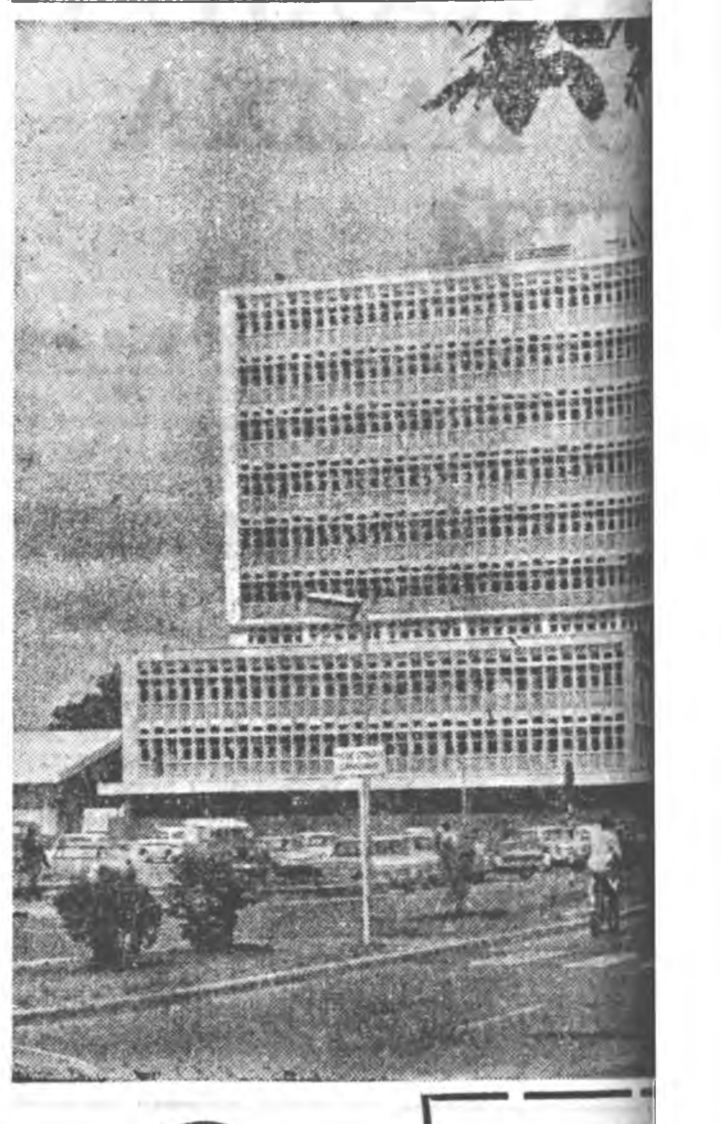
1938—1941 онуудта болоһон хүдөөгэй санашадай бүхэсоюзна урилдаанда Буряадай санашад хабаадалсахадаа, нилээд һайн илалта туйлаа. Тиихэдэ Хяагта хотын түлөөлэгшэ М. Казаков ороной чемпионой хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм. 40-өөд онуудай үеэр республикымнай эрэшүүлэй команда Сибирь болон Алас-Дурна зүгтэ эгээл шанга, бэлиг шадабаритайшуулай тоодо ородог байгаа. Нэгэнтэ бэшэ республикын чемпион ябаһан А. Лубков тэрэ жэлнүүдтэ Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй чемпионой нэрэ зэргэтэй байгаа.

Тэрэ түүхэтэ үдэрһөө хойшо 33 жэл үнгэрөө...

Энэ хугасаа соо республика доторнай физкультура болон спорт аргагүй үргэнөөр дэлгэржэ, зэргэдэнь хэдэн зуугаад залуушуул орожо, саг үргэлжэ ехэ ехэ мүрысөөнүүдтэ хабаадалсахадаа, горитойхон илалта туйладаг болонхой.

Б. САНДАНОВ.

ЭРХЭ СҮЛӨӨТЭ ЗА...

Энэ мүнгэнэй асари ехэ сейфэй түхэлтэй байшан англо-американска монополиин захиргаанай конторо байһан юм. Урда Африкын республикада ажаһуудаг айхабтар баян хүн—миллиардер Г. Оппенгеймер гэгшэ энэ байшан хоёрхон лэ жэлэй саана барюулжа дүүргээ юм. Харин байгша оной август һара соо Замбиин правительство тэрэ компаниин мэдэлэй, бүхы зэд малтадаг уурхайнуудые өөрынгөө мэдэлдэ абаа.

Мүнөөдэр Замбиин арад эрхэ сүлөөтэй, бэеэ даанги байдалтай болоһоор табан жэлэйнгээ ойе тэмдэглэхэнь.

ТАСС-ай фотохронико.

НЮТАГ НЮТАГАЙ ҺОНИН

ҺУРАГШАДТА ҮНЭТЭ БЭЛЭГ

Алцагай найман жэлэй һургуулиин һурагшад һурахадаашье, ажаллахадаашье, амархадаашье бэрхэ юм. Тэдэнэр һуралсалайнгаа үедэ сүлөө сагаа һонирхолтойгоор үнгэргэдэг байна. Нэгэ заримаинь уран һайханай бүлгэмдэ хабаадажа, хүдөө нютагайнгаа малшадые баясуулдаг, харин нүтөөдүүлынь сүлөөтэй сагтаа малда хүдэлдэг, гэртэхиндээ туһалдаг. Үбэлэй янгинама хүйтэндэ малшадта сүлөөгүй, хүшэр болодогынь мэдээжэ. Энэ үедэ һурагшад отара, гүүртэнүүд дээгүүр ябажа, малшадта туһална.

Жэлэй дүрбэн сагта һурагшадай хэхэ юумэ совхоздо захаһаа бэйдаг. Иимэл хадань тус һургуулиин һурагшад хабартаа сабшалан, таряалан дээрэ наг шэбхэ гаргалсадаг, түлеэ залһа бэлдэлсэдэг юм. Тэдэнэр зунайнгаа амаралтын үедэ дүрбэдэхи классһаа эхилжэ, бултадаа үбһэ хуряалгада хабаадалсадаг байна. Энэ жэлдэ һурагшад ниитын малда нилээд ехэ тэжээл бэлэдхэлсэһэн. Тэдэнэр набшаһата тэжээл бэлэдхэжэ, хамта дээрээ 600 түхэриг олоһон байна.

Ториин совхозой дирекци һурагшадай туһаламжые анхаржа, тэдэниие урмашуулдаг заншалтай. Энэ намар наймадахи классай һурагшад Леня Шаралдаев, Даша-Нима Чингеев, зургаадахи классай һурагша Саша Воронин гэгшэдтэ—һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө совхозой дирекциин зүгһөө үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаһан байна.

Мүнөө энэ һургуулиин ахалагша классуудай һурагшад хартаабха, зелёнко хуряалсаад, сүлөө сагтаа малай үбэлжэлтэдэ бэлдэлсэнэ.

Манай корр.

Зэдын аймаг.

СТУДЕНТНЭРЭЙ БАЯР

Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институтда I курсын студентнэрэй баяр ёһололой үдэшэ жэл бүри үнгэргэгдэдэг заншалтай.

Һаяхан Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин концертнэ зал соо хүн зон, гол түлэб залуу хүбүүд, басагад олоороо сугларба. Эндэ түүхэ ба хэлэ бэшэгэй факультедэй декан С. Ш. Чагдуров дэлгэрэнгы элидхэл хэһэнэйнгээ һүүлээр 1-дэхи курсын студентнэртэ зачедойнь дэбтэрнүүдые, студентын билетүүдые барюулаад, институдаа амжалтатай һайнаар һуража түгэсхэхыень юрөөгөө.

Гадна энэ баяр баясхаланта үдэшэдэ олон айлшад: «Знание» бүлгэмэй гэшүүн Д. Д. Очиров, ВЛКСМ-эй обкомой таһагые даагша А. Байхалов, мүн аяар холын Венгриин республикаһаа ерэһэн хэлэ бэшэгэй эрдэмтэ Ласло Лоренц гэгшэд байлсаа.

Удаань оркестрэй ирагуу гоё хүгжэм зэдэлжэ, дурсагдагша институдай «Байгалай долгинууд» гэһэн залуушуулай ансамблиин артистнар, Ленинэй ордентэ Буряадай оперо ба баледэй театрай залуу артистнууд Дугаржаб Дашиев Леонид Шоболов хоёртой хамта сугларагшадтаа һонирхолтой дуу, хатарай концерт харуулжа баясуулаа.

В. ЧИМИТОВ.

ХАДУУР, БАЛТЫН ХАРИЛСААН БАТАЖАНА

Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой коллектив Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозые шефтээ абаһаар үнинэй юм. Тус заводой бүлэг хүдэлмэришэд инженер Олег Шишмаревой хүтэлбэри доро энэ ажахын МТМ-гэй, больницын, эхин һургуулиин байрануудта ууралаар дулаасуулха түхеэрэлгэ табижа үгэбэ. Эндэ электрогагнууршан Николай Шитин, хабсарагша Виктор Стефанович, электрик Леонид Зубков гэгшэд эрхим һайнаар ажаллажа, колхозой правлениин, парткомой һайшаал, магтаалда хүртөө.

Д. БАЛДАНОВ.

САЯНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

Аха аргаараа туһална

Улзытын найман жэлэй һургуулиин һурагшад Чисаанынгаа совхозой малшад, хонишодто саг үргэлжэ туһа хүргэдэг юм.

Үнгэрөөшэ зун эдир туһамаршад 500 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэжэ тушааһан байна. Һаяшаг эдэнэр малай фермэ, гүүртэнүүдээр таран ошожо, 90 тонно наг шэбхэ онгилжо, сабшалан дээрэ тараагаа.

С. ЦЫБИКОВ.

Хэжэнгын аймаг.

НЮТАГ НЮТАГАЙ ҺОНИН

ПИОНЕРНҮҮДЭЙ ЭДЭБХИ

Түмэрэй хаядаһа суглуулха талаар соносхогдоһон хоёр һара соо республикын колхоз, совхозуудай, промышленна предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, комсомолой, профсоюзай организацинууд хэзээ хэзээнэйхиһээ эдэбхи үүсхэлтэйгээр энэ хүдэлмэри ударидаһан байна. Прибайкалиин, Сэлэнгын, Кабанскын, Зэдын, Яруунын аймагуудай һургуулинуудай комсомолой, пионернүүдэй эмхинүүд илангаяа ехэ амжалтатай гэжэ Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Үнгэрһэн хахад жэлэй туршада түмэрэй хаядаһа суглуулха түсэбөө 109,2 процент дүүргэжэ, бусадһаа һайн амжалта туйлаһан Мухар-Шэбэрэй аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедтэ 100 түхэриг мүнгэн шан барюулагдаха болобо. Тиихэдэ түмэрэй хаядаһа суглуулжа, тэрэниие тушааха хүдэлмэри һайнаар эмхидхэһэн, ехээр суглуулһан предприяти, һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд, комсомолой, пионернүүдэй эмхинүүд Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй мүнгэн шанда хүртэбэ. Тэдэнэй тоодо Улаан-Үдын Советскэ районой 33-дахи, Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын, Хара-Шэбэрэй, Түгнын, Яруунын аймагай Гүндын, Үльдэргын, Нарһатын, Эгэтын-Адагай, Зэдын аймагай Бургалтайн, Нарынай, Петропавловкын дунда һургуулинуудай комсомолой, пионернүүдэй эмхинүүд бии.

„ПРАВДА Б... МҮНӨӨДЭ... НО...

Нэгэдэхи хууда... линай долоон баат... вада угтаһан б... дээрэһээ абтаһан ... Октябрьда—ажал... гаршаг доро инфор...

Хоёрдохи хууда... линай долоон баат... вада угтаһан баяр... рэһээ абтаһан мат... ЦК-гай Генерал... Л. И. Брежневэй ...

Гурбадахи хууда... дай зөөридэ нари... даха» гэһэн респу... рор Б. Цыденжапо... лын саанаһаа абт... тобшо мэдээсэлнүү...

Дүрбэдэхи хууд... дэр, мүнөөдэр, ... ниитэ гаршаг доро... гай һонин. Сонос...

СЭНХ... ЭКРАНУ...

19 часһаа «Хол... гэһэн дамжуулга. ... һаа «Марксистски... ралсал» гэһэн ... минутаһаа Д. Арт... ка ба Серега» гэ... 19.45 минутаһаа «... һэн телевизионно ... минутаһаа «Эгээ... ситет» гэһэн ... минутаһаа «Флау... жэмтэ фильм. 21... «Хүдөөгэй галха... левизионно журна... таһаа «Гушаад ... гэһэн фильм-конц...

ХИЛЫН СААДАҺАА

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

ПРОФСОЮЗУУДАЙ БҮХЭДЭЛХЭЙН КОНГРЕСС ДЭЭРЭ

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Эндэ үнгэргэгдэжэ байһан профсоюзуудай бүхэдэлхэйн конгресс дээрэ ВФП-гэй түрүүлэгшын орлогшо Шафия Ахмед Аш-Шейх гэгшэ Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал ба араб оронуудай ажалшад болон арадуудтай һаналаа нэгэдэлгые үргэдхэхэ тухай мэдээсэл хэбэ.

Израилиин эзэрхэг түримхэй дай үүдхэһэн дээрэһээ эндэ бэрхэшээлтэ байдалай тохёолдоһые үгэ хэлэгшэ тэмдэглээд, Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федераци тохёолдоһон бэрхэшээлтэ байдалай эхинһээ хойшо эзэрхэг түримхэй дайе болюулха ба хойшолонгуудыень усадхахын түлөө тэмсэнэ гэжэ тэмдэглэбэ.

Араб арадуудай тэмсэлэй, Советскэ Союзай зүгһөө араб оронуудта, нэн түрүүн ОАР болон Сиридэ ехэ туһаламжын хүргэгдэжэ байһанай ашаар, Израиль эзэрхэг түримхэй политикаяа—арабуудай национальна сүлөөрэлгын тэмсэлые усадхаха политикаяа эсэстэнь хүргэжэ шадаагүй гээд тэрэ тэмдэглээ.

Венгриин профсоюзуудай Соведэй генеральна секретарь Шандор Гашпар гэгшэ хэлэһэн үгынгөө горитойхон хубиие Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулба.

В. И. Ленинэй ажал ябуулга хүдэлмэришэн ангиин уласхоорондын тэмсэлтэй таһаршагүй холбоотой гэбэ. Ленинэй һургаал, тэрээн дээрэ үндэһэлһэн мүнөө үеын шэнэ ажабайдалай дүй дүршэл олон оронуудай хэдэ миллион ажалшадые эрхэ сүлөөгэй, демократиин ба эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ уряална.

Англидахи ангиин тэмсэл

ЛОНДОН. (ТАСС). Неделиин хүдэлмэриин сагые бага болгохо эрилтэ табиһан горнягуудай забастовко хэһэн дээрэһээ Англиин нүүрһэнэй шахтануудай хахадынь шахуу үйлэдбэреэ байлгаха баатай болоо. Йоркширай шахтануудта октябриин 20-до эхилһэн забастовкодо мүнөө 130 мянган горнягууд хабаадалсана. Забастовко Шотландиин, Урда Уэльсэй, оронойнь түбэй районуудай шахтануудта эхилэнхэй. Забастовкодо бодоһон Йоркширай шахтернуудай түлөөлэгшэд октябриин 21-дэ Лондондо горнягуудай центральна профсоюзай гүйсэдкомой штаб-квартирын байшангай дэргэдэ демонстраци үнгэргэбэ. Тэдэнэр табиһан бүхы эрилтынгээ хүсэд дүүрэнээр хангагдаагүйдэ ажалдаа гарахагүйбди гэжэ мэдүүлээд, энэ забастовкыень бүхэнациональна болгон соносхохо уряатайгаар профсоюзайнгаа хүтэлбэрилэгшэдтэ хандаа.

Англиин ажалшадай ангиин тэмсэл промышленностиин бусадшье һалбаринуудта замханагүй. Автомобиль бүтээдэг «Стандард-Трайэмф сейлс» компаниин хүдэлмэришэд эхилһээр долоо неделиһээ дээшэ болоһон забастовкоёо үргэлжэлүүлхэ гэжэ шиидхээ. Салин хүлһэ дээшэлүүлхэ тухай хүдэлмэришэдэй эрилтые үйлэдбэриин эзэдэй хангахаһаа дахин арсаһан дээрэһээ иимэ шиидхэбэри абтанхай.

Буһалгаашад булигдаа

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Чилиин ниислэл хотодо октябриин 21-дэ эмхидхэгдэһэн сэрэгэйхидэй буһалгаан дарагдаба. Буһалгаанай хүтэлбэрилэгшэ бригадна генерал Роберто Вио гэгшэ бэеэ тушааха тухайгаа мэдүүлбэ гээд ЮПИ агентство мэдээсэбэ. Энэ буһалгаан политическэ бэшэ, экономическа шалтагаанаар үүсхэгдэһэн, сэрэгэйхид гол түлэб салин хүлһэеэ дээшэлүүлхые оролдоһон юм, гээд тусхай мэдээсэл соогоо тэрэ хэлэһэн байна.

Буһалгаа үүсхэгшэд армиинхидайшье, оронойнгоо хүн зонойшье дунда дэмжэлгэ оложо шадаагүй. Оронойнь түрүү үзэлтэй, патриотическа бүхы хүсэнүүд буһалгаашадта эсэргүүгээр бодоо.

Хүдэлмэришэн анги ба арадай дайшалхы хэрэгүүдээрээ олоһон демократическа сүлөө ба конституционно эрхыень усадхаха зорилготой буһалгаашадые Чилиин компарти тусхай мэдүүлгэ соогоо зэбүүрхэн буруушаагаа.

Сомалиин революционно Соведэй мэдүүлгэ

ЛОНДОН. (ТАСС). Октябриин 21-дэ гүрэнэйнгөө засаг гартаа абаһан Сомалиин революционно совет тусхай мэдүүлгэ хэжэ, өөрынгөө гадаадын ба дотоодын политикын гол ёһонуудые тайлбарилба. Энээн тухай Рейтер агентствын корреспондент Могадишоһоо мэдээсэбэ.

Тодорхойлон хэлэбэл, революционно совет хадаа ямаршье бүлэглэлдэ хабаадахагүй ба нейтралитедэй политика бэелүүлхэ, уласхоорондын бии байһан харилсаа болон хэлсээнүүдые хүндэлхэ байна гээд мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ.

Революционно совет гүрэнүүдэй амгалан тайбанаар зэргэ оршон һууха, ондоо гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хабаархагүй ёһо гурим дэмжэхэ, национальна сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдэй бүхы үнэн сэхэ хэрэгүүдые дэмжэхэ, хүнэй эрхэ сүлөө хүндэлхэ гээд мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Революционно совет арсалдаата хэрэгые дайгаар шиидхэхэ ушарые буруушаана, орон доторoo отог хоорондын илгаа усадхаха зорилгоор аша үрэтэй национальна хүтэлбэрилгэ бэелүүлхэ юм гээд мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнхэй.

ДРВ-гэй М... түлөөлэгшы...

ХАНОЙ. (ТАС... Демократическа Р... даадын хэрэгүүд... түлөөлэгшэ окт... дүүлгэ хэбэ. Һүү... Америкын самол... урда провинцинуу... һуурин тосхонууд... буудаһан дээрэһ... һан, материальна ... лагдаһан байна гэ... хэлэгдэнэ. Нгеа... Мыонгсон гэжэ ... Куангбинь прови... районодо хэдэн һуу... бомбодолгодо дай... лэн Хатинь прови... жэ хамтарал само... буудуулаа. США-... нуудай бэелүүлжэ... муухай аашануу... Демократическа ... даадын хэрэгүүд... эрид шууд буруу... нуудаа дары б... США-да табина гэ... хэлэгдэнэ.

ПРАГА ЗАМБУУЛИНАЙ БААТАРНУУДЫЕ УГТАЛСАА

ПРАГА. (ТАСС). Прагын, Чехословакиин бусад городуудай хүн зон Советскэ Союзһаа дамжуулагдаһан «замбуулинай һониниие» шагнаба, харабашье. Чехословакиин радио, телевидени болон хэблэл замбуулинай совет гурбан онгосодо долоон космонавтын һуужа, бүлэглэн ниидэһэн тухай тодорхойгоор бэшэһэн, харуулһаншье байна. Октябриин 22-то Чехословакиин ажалшад замбуулинай баатарнуудые Москвада угтаһыень телевизорээр харaa.

Чехословакиин телевидениин Москваһаа сэхэ дамжуулга хэһэнэй һүүлээр замбуулинай гурбан совет онгосын ниидэлгэ тушаа документальна фильм харуулагдаа.

Рейн дээрэхи „Харуул һэлгэгдэбэ"

БОНН. (ТАСС). Октябриин 22-то Баруун Германиин бундестагта канцлер Вилли Брандтын бүридхэһэн шэнэ правительствын тангариг абалгаар ёһололго үнгэргэгдэбэ. Социал-демократическа ба сүлөөтэ демократическа партинуудай түлөөлэгшэд-министрнүүд шэнэ правительствын составта оронхой.

Шэнэ правительствые бүридхэһэн ушар хадаа ХДС, ХСС партинуудай панхаруутаһанай гэршэ мүн болоно. Гэбэшье урдань засаг барижа байһан Бонной кабинедүүд парламентдаа мүнөөнэй кабинедтэл адли найдабари багатай байгаагүй юм гээд газетэнүүд тэмдэглэнэ. Шэнэ правительство бундестагтаа оройдоол 12 мандадаар үлүү. Энэ байдалынь шэнэ правительствын ажал хэрэгэй бата найдамтайгаар ябуулгада бэрхэшээл тохёолдуулха байна.

Редакторай... Р. Б...

Манай адрес, телефо...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редак... приёмная—54-93. зам. редактора—68-08. зам. ... 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секре... отделы: партийной жизни—60-91, сельского хоз... 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промы... строительства—61-35, советского строительства и ... культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—... формации—34-05, общественная приёмная—56-6... бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.